

P R O G R A M

SNK Evropských demokratů

Schváleno Republikovým sněmem SNK ED dne 23. 1. 2016

Fungující stát * kvalitní život občanů * prosperující společnost

Fungující stát musí sloužit občanům

Boj s korupcí je nadále páteří politického programu SNK Evropských demokratů. Transparentnost rozhodovacích procesů a prostředí veřejné správy je podmínkou pro fungující, prosperující stát a kvalitní život jeho obyvatel.

Politici a úředníci musí sloužit občanům, ač tomu je mnohdy naopak. Za naše daně očekáváme odpovídající služby a přístup. Prosazujeme zvýšení nároků na práci politiků i úředníků, **odpovědné rozhodování** o veřejných záležitostech a otevřený a **zdvořilý přístup** institucí k občanům.

Utáhněme opasek státu! Fungující **stát musí** efektivně **zajišťovat jistotu a bezpečí**, zároveň však **nesmí zbytečně utrácet naše peníze**. SNK Evropských demokratů **navrhují úspory** prostřednictvím důsledných procesních a personálních auditů státní správy, decentralizaci rozhodování a převedení většího množství pravomocí na obce a kraje.

Společnost fungující podle jasných pravidel! Je třeba zabezpečit právní stabilitu, právní jistotu a vymahatelnost práva. Jistota občana, že ve státě vládne dlouhodobě právo, zákonnost a pořádek, je nezbytná pro samotné zachování fungující demokratické společnosti.

Evropu chceme budovat, ne bourat! Naším cílem je sebevědomý stát v silné EU. Chceme se podílet se na formování nové podoby **EU, která plně odpovídá zájmům naší země**, v níž Česká republika zaujme postavení odpovídající síle naší ekonomiky i našemu kulturnímu přínosu a která bude chránit své občany a obhajovat historické i kulturní tradice, z nichž vychází. Naším výchozím postojem je **plná podpora konsolidaci Evropské unie** na základě Lisabonské smlouvy a maximálního využití potenciálu, který tento nelehce vyjednaný kompromis pro její další vývoj dává.

Podporujeme základní hodnoty kvalitního života

Kvalitu života považujeme za zdroj našeho bohatství. Vidíme v ní to, co nás skutečně činí bohatými: **naše vědomosti a schopnosti, stav našich obcí a měst** – jejich fungující správa, bezpečí, pořádek i kvalitní prostředí pro život. Považujeme za zásadní zachovat naši pestrou **přírodu** a malebnou krajinu, abychom se z ní mohli těšit my i naši potomci.

Program SNK ED staví na politice šetrnosti. V nakládání s přírodním bohatstvím, v rovnoměrnějším rozložení hospodářských příležitostí v krajích a v regionálním rozvoji spatřujeme povinnost státu pomoci zlepšit kvalitu života v malých a středních obcích. Kvalita života velkých měst je dnes spojována především se snížením expanze individuální automobilové dopravy do center, dostupností kvalitního bydlení a zvýšením bezpečnosti.

Zásadní součástí identity našeho národa je jeho **kultura**, která je zdrojem naší národní hrdosti a významně nás reprezentuje ve světě. Kultura hraje nezastupitelnou roli při vzniku a

upevňování sociálních vztahů a etických principů. Stav kultury odráží i kvalitu demokracie a míru svobody projevu. Podmínkou kulturního růstu je také řádná péče o historické dědictví, o památky a umění.

Základem společnosti je pro nás fungující **rodina**, kterou chceme podporovat, aniž by to bylo v rozporu s politikou **rovných šancí** pro ženy či pro minority. České prostředí tradičně dokázalo vycházet z tolerance, z pestrosti životních podmínek v přírodním, hospodářském i kulturním smyslu. Zdrojem bohatství společnosti jsou vzdělaní lidé, schopní uspět v globální konkurenci. K tomu je nezbytné transformovat školský systém a zvýšit společenskou prestiž učitelů. Současně musíme být v rámci svého uplatnění připraveni na nutnost celoživotního vzdělávání.

Dobrý zdravotní stav populace chceme zajistit spojením odpovědnosti na základě individuální pojistné smlouvy a principu solidarity. Za nezbytné považujeme definování základní zdravotní péče, stanovení standardů zdravotních výkonů a sjednocení podmínek fungování zdravotních zařízení i pojišťoven. Efektivnější poskytování zdravotní péče přináší vyšší kvalitu života každému z nás.

Cesty k prosperitě

Prosperita je nezbytným předpokladem pro růst celkové kvality našeho života. Současně chceme, aby si ČR upevnila odpovídající postavení v Evropě. Ekonomická a institucionální transformace České republiky je po formální stránce prakticky ukončena, k demokracii evropského typu má ještě daleko. Podmínky hospodářské soutěže a obchodní, celní a finanční politiky jsou stanovovány uníí.

Současnou českou ekonomiku lze charakterizovat jako velmi otevřenou a tržní, postavenou na síle vývozu, s vysokým podílem průmyslové výroby, ale s nižší přidanou hodnotou a poměrně nízkým podílem služeb. Je to dáno jednak způsobem privatizace, hospodařením a dlouhodobým odkládáním zásadních reformních kroků, jednak štedrou fiskální politikou socialistických vlád. Svou roli sehrála také výrazná podpora masivních přímých investic do průmyslu na úkor rozvoje středního a malého podnikání. **Budoucí prosperita ČR je tedy podmíněna vyšší pružností pracovního trhu, růstem kvality lidských zdrojů, rozpočtovou reformou a podporou malého a středního podnikání i oblasti služeb.**

Základní východiska politiky prosperity:

- Reforma v oblasti lidských zdrojů, čímž rozumíme dokončení transformace sociálního, zdravotního a penzijního systému ČR.
- Odbourání zbytečných regulačních opatření, zjednodušení daňové soustavy a stabilizace veřejných rozpočtů, tedy zastavení zadlužování budoucích generací.
- Liberalizace trhu práce v ČR vyžadující především změny v pracovním právu, řešení otázky dostupného bydlení, mobility a celoživotního vzdělávání.
- Legislativní, finanční a infrastrukturní podpora malého a středního podnikání.
- Větší motivace technologických inovací a podpora investic do výzkumu a vývoje.

Další podmínkou pro úspěšnou politiku prosperity je **fungující, šetrný a výkonný stát**. Pouze razantní tlak na efektivní snížení (především mandatorních) výdajů státního rozpočtu, přehledné a kontrolované čerpání výdajů (obcí a krajů), jasné podmínky výběrových řízení a především tvrdá protikorupční opatření zajistí úspory nezbytné jak pro investice do lidských zdrojů, vědy, vývoje, výzkumu, vzdělání i kultury, SNK Evropští demokraté vždy budou respektovat zásadní princip šetrnosti.

1. Fungující stát

1.1. Aktivně proti korupci

Za výsostnou prioritu naší politiky považujeme boj s korupcí ve všech jejích podobách. Korupce znemožňuje rovné šance občanů, ochromuje činnost veřejných institucí a je hlavní příčinou rostoucí nedůvěry společnosti v politiku a celou veřejnou správu. Korupce poškozuje stát ekonomicky, neboť činí veškeré ekonomické procesy nákladnějšími a odrazuje investory. Transparentnost rozhodovacích procesů ve veřejné správě je podmínkou pro fungující, prosperující stát a kvalitní život jeho obyvatel.

Budeme prosazovat efektivní kontrolní mechanismy předcházející korupčnímu jednání zaměstnanců státu a samospráv. Jsme pro urychlené zavedení bezhotovostní platby pokut udělených policií na místě. Zasadíme se o sloučení Útvaru odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality (tzv. finanční policie) a Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality, aby tyto orgány měly lepší podmínky a potřebné nástroje pro vyhledávání a řešení závažné hospodářské kriminality.

Za zásadní opatření proti korupci považujeme transparentní financování politických stran s průběžným zveřejňováním nákladů. Právě finance politickými stranami kontrolovaných podniků se státní účastí slouží k zajišťování výhod, které pak čerpají stávající parlamentní politické strany. Podporujeme stanovení limitů na volební kampaně, omezení výše příspěvků politických stran v členění na fyzické a právnické osoby, povinnost detailnějšího a transparentního vykazování nákladů i ustavení nezávislého orgánu pro kontrolu financování PS. Jsme pro snížení státních příspěvků na poslance a senátory, které prohlubují nerovnost mezi parlamentními a neparlamentními stranami.

Úspornější a průhlednější veřejné zakázky

Zasadíme se o kvalitnější zákon o veřejných zakázkách. Jsme přesvědčeni, že dosud přijaté verze zákona nedokáží účinně zamezit korupci. Navrhujeme proto takovou novelu zákona, která se zaměří na otevřenost procesu rozhodování a na právo veřejnosti na informace o průběhu veřejného výběrového řízení. Vlastnictví společností ucházejících se o veřejné zakázky musí být transparentní až na úroveň vlastníků – fyzických osob. Zadávání veřejných zakázek musí být kontrolovatelné prostřednictvím elektronických médií – tzv. elektronické tržiště. Prosadíme vícekolové řízení umožňující snížit výslednou cenu, omezíme přeprodávání zakázek a kartelové dohody dodavatelů. Spolupráce soukromého a veřejného sektoru v projektech Public – Private – Partnership musí také podléhat přísnému režimu kontroly účelnosti a efektivity projektu.

Tvrdě proti střetu zájmů

Podporujeme přijetí tvrdšího zákona o střetu zájmů včetně širšího vymezení osob, na které se zákon vztahuje – tedy i rodinných příslušníků. Jsme pro zavedení kontrolovatelných majetkových příznání nejen pro politiky, ale i pro zaměstnance ve státní správě i v krajích a obcích, pro příslušníky bezpečnostních sborů a ozbrojených sil, pracovníky obecní policie, soudce a státní zástupce a zaměstnance v organizacích, které jsou převážnou měrou financovány z veřejných rozpočtů. Kontrola majetkových poměrů umožní potvrdit či vyloučit případné podezření na nelegálně nabytý majetek.

Srozumitelné a účinné zákony

Budeme usilovat o přijetí jednoznačných a nekompromisních norem vedoucích ke snížení rizika korupčního chování politiků, úředníků veřejné správy, policistů a všech dalších veřejných činitelů.

Zrušení imunity a omezení nepřiměřených výhod politiků

Po zkušenostech se selháním některých vrcholných politiků je zapotřebí prosadit daleko přísnější kontrolu politiků a úředníků. Podporujeme zrušení doživotní imunitu poslanců a senátorů, protože ji nepotřebují k výkonu své funkce – při něm jsou chráněni tzv. indemnitou, tedy nepostižitelností za hlasování a výroky pronesené při výkonu jejich mandátu. Ochrana nad rámec běžného občana v civilním životě není nezbytná a vede ke ztrátě důvěry veřejnosti v politiku. Zároveň navrhujeme zavedení indemnity pro krajské a místní zastupitele, kteří dnes nejsou ničím chráněni proti persekuci za své projevy a politickou činnost.

Osobní odpovědnost politiků za svá rozhodnutí

Navrhujeme prosadit princip osobní odpovědnosti zvolených politiků za své rozhodování. Současný model kolektivní odpovědnosti anonymních orgánů chceme nahradit nezpochybnitelnou odpovědností jednotlivých politiků za svěřenou činnost.

Striktní oddělení zákonodárné, výkonné a soudní moci je základním předpokladem fungování demokracie. Ministři příští vlády nesmí být členy parlamentu, nesmí být hájeni nesmyslnou doživotní imunitou, musí být kontrolovatelní parlamentní opozicí, musí zákonodárcům skládat účty ze svých rozhodnutí. Účast představitelů exekutivy v bezpečnostních, kontrolních či hospodářských výborech parlamentu je výsměchem naší demokracii, stejně jako jejich beztrestnost zajištěná poslaneckou imunitou. SNK Evropští demokraté budou prosazovat, aby ministři příští vlády po svém jmenování do funkcí složili parlamentní mandát, jak to činí ve většině vyspělých evropských států, respektive, aby byl zaveden tzv. klouzavý mandát.

1.2 Fungující stát zaručuje spravedlnost

Je třeba zabezpečit právní stabilitu, právní jistotu a vymahatelnost práva. Jistota občana, že ve státě vládne dlouhodobě právo, zákonnost a pořádek, je nezbytná pro samotné zachování fungující demokratické společnosti.

Zpomalit překotné změny zákonů

Časté změny zákonů způsobují, že zákony už neznají ani právní experti. Bez mnoha nejrůznějších elektronických pomůcek a speciálních kompilací textů by neměli šanci se seznámit se zákony ani oni. To v souvislosti se zásadou „*neznalost zákona neomlouvá*“ ukazuje na nesprávnou praxi současné parlamentní legislativní práce. Teprve po určité době vejde ve všeobecnou známost názor nejvyšších soudních instancí (Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, Ústavní soud) na výklad zákona. To je další silný argument ve prospěch dlouhodobé stability zákonů, bez nichž neexistuje právní jistota, tj. jistota občana, že stejné případy budou soudy dlouhodobě posuzovány stejně. Spíše než dalším změnám zákonů je třeba věnovat úsilí jejich vyčištění: opravit zbytečné chyby v textu zákonů, na základě soudní praxe upravit nedokonalé formulace, doplnit po důkladném uvážení chybějící důležité paragrafy.

Dát občanům šanci se včas a dostatečně se zákony seznámit

Současná praxe velmi krátké doby mezi platností zákona (jeho vyhlášením ve sbírce zákonů) a jeho účinností (dnem, od kterého je zákon skutečně uplatnitelný) jde proti smyslu právního státu. Občan, ale i dotčené instituce, musí mít dostatečný čas na seznámení se zněním a výkladem zákona. To platí obzvláště u složitějších zákonných změn. Nezbytná je i znalost soudní judikatury. Právě výklad zákonů nejvyššími soudy dokončí proces přijímání zákona. Aby se občan mohl dostatečně seznámit se svými právy a povinnostmi, nestačí pouhé čtení zákonů, je třeba i znát soudní rozhodnutí (judikáty). I proto je chyba měnit zákony tak často, jak se v současné době děje.

Dostat výuku základů právního vědomí do škol

Naše společnost trpí i nedůsledností vymáhání práv občanů. Je to mimo jiné i z toho důvodu, že občané často svá práva úplně neznají. Toho pak využívají podvodníci, lichváři i ne zcela poctiví obchodníci a řemeslníci, kteří se na tuto neznalost spoléhají. Pokud zvýšíme právní vědomí občanů už od základních a středních škol, poklesne odvaha lidí k protiprávnímu jednání, stoupne sebevědomí jednotlivců a zvýší se prestiž soudů. Děti by se měly dozvědět například jak se bránit proti neoprávněným exekucím majetku, proti žalobám u soudů, že rozhodčí soudy mají jiný statut než ostatní soudy apod.

Zlepšit vymahatelnost práva

Vymahatelnost práva je největší bolestí našeho současného právního systému. Je nezbytné zlepšit práci úřadů, orgánů činných v trestním řízení – policie, státního zastupitelství a soudů a jejich práci organizačně zefektivňovat. Orgány veřejné moci musejí naplňovat stávající zákony, pak bude zbytečné řešit problémy přijímáním nových zákonů. Řádné soudní rozhodování představuje pilíř právního státu. Administrativní personál soudů musí být za dobře vykonanou práci odpovídajícím způsobem ohodnocen. Platy soudců lze pokládat v současnosti za přiměřené, ale měly by se tvořit jinak, aby nedocházelo ke zbytečným a nedůstojným sporům. Pro lepší boj s korupcí je třeba zvýšit nezávislost státních zástupců, jejich odvolání musí být možné pouze na základě kárného řízení. Již několik let máme nový trestní zákoník, ale starý trestní řád stále brzdí jeho efektivní využívání. Je potřeba pokračovat a dokončit tento důležitý zákon v trestní oblasti.

Je třeba přistoupit ke zjednodušení soudní soustavy: zrušit vrchní soudy při zachování trojinstanční soudní soustavy. Současně posílit sjednocovací roli nejvyšších soudů. Též je důležité změnit systém projednávání odvolání u soudů vyššího stupně – opakované vrácení případů soudům nižšího stupně kvůli porušení procesních pravidel soudní řízení neúměrně zpomaluje. Odvolací soudy budou muset v takovýchto případech rozhodnout samy s konečnou platností (ovšem s možností dovolání k nejvyššímu soudu).

Usnadnění odškodňování poškozených

SNK ED vítají posun v praxi našich soudů, které donedávna poškozenému přičly pouze náhradu způsobené přímé škody na majetku či zdraví, ale už se nezabývaly způsobenou nemateriální újmou a skutečně vynaloženými prostředky na právní služby a vlastní čas poškozeného. To se nyní postupně mění. S novým občanským zákoníkem by se tento posun v rozhodování o odškodnění měl dále prohloubit. K tomu však bude nezbytné připravit a schválit i nový občanský soudní řád, který bude sladěn s novým občanským zákoníkem a nebude brzdit potřebné změny. Je ovšem potřebné přistoupit i ke změnám ve správní praxi. Nezákonná rozhodnutí úředníků mají správní soudy nejen rušit, ale i nahrazovat vlastními rozhodnutími. V zájmu rychlého odstranění důsledků nezákonných rozhodnutí je nutné, aby soudy zároveň rozhodly o náhradě veškeré způsobené újmy. Občanská práva a svobody nelze s výjimkou mimořádných situací omezovat. Naopak je třeba nadále posilovat záruky proti jejich porušování. Vyvlastnění je zcela mimořádným prostředkem při prosazování veřejných zájmů a nelze jej zneužívat.

Zlepšit legislativní práci při začleňování práva EU

Přestože právo EU hraje nejen u nás stále větší roli, nakládání s ním vyžaduje mnohá zlepšení. V současné legislativní praxi našeho parlamentu jsou předpisy EU na ochranu spotřebitele, zaměstnanců nadnárodních společností a mnohé další přijímány doslova nedbale a často chybně. V našich zákonech působí kvůli nekvalitnímu převodu do právního jazyka cizorodě, nepřehledně a nepoužitelně. Navíc se zákonodárci často za normy práva EU schovávají při snaze prosadit vlastní nekvalitní nápady nebo lobbistické zájmy.

Právo EU má občanům život usnadňovat a ne jej zbytečně komplikovat. A takto je třeba normy EU zařazovat do našeho právního systému. V nedávné době se změnil přístup orgánů EU k regulaci trhu. Byly opuštěny požadavky na normování ovoce, rozměrů včelínů apod., ovšem objevil se nový nešvar: snaha regulovat nařízeními přímou ekonomickou aktivitu podnikatelských subjektů. Je třeba prosadit nepřímé ekonomické nástroje: např. namísto stanovení stropu ceny za roaming operátorů mobilních telefonů znemožnit použití hranic států EU do cenových kalkulací; namísto zákazu prodeje žárovek uvádět na žárovkách a dalších světelných zdrojích takové údaje (např. cena spotřebované energie za hodinu svícení), aby spotřebitel mohl sám rozhodnout, co nakoupí a použije.

1.3 Fungující stát je bezpečný

Jedním z cílů politiky Evropských demokratů je maximální zvýšení bezpečnosti všech českých občanů i cizinců nacházejících se na našem území. Je třeba zabezpečit ochranu důležité státní infrastruktury, jako je oblast veřejné komunikace, dopravy a energetiky, a v neposlední řadě je třeba klást důraz na zachování demokratického charakteru naší země, ochranu obyvatel a ochranu jejich základních lidských práv. Charakter dnešního globalizovaného světa s sebou přináší stále nové hrozby, kterým je třeba čelit – hrozby mezinárodního terorismu, extremismus, organizovaný mezinárodní zločin. Rostoucí závislost zemí na informačních technologiích také přináší nová nebezpečí ve zranitelnosti státu. Za strategickou prioritu naší země proto považujeme podporu a posilování vnitřní bezpečnostní politiky Evropské unie.

Armáda pod veřejnou kontrolou

Jedním z cílů politiky SNK ED je prosazovat ty cíle v oblasti armádní obrany, které jsou pro ni definovány bezpečnostními zájmy ČR prostřednictvím její Bezpečnostní strategie – tedy zajištění existence státu, svrchovanosti a územní celistvosti.

Klasická obrana zabezpečovaná vysokými počty vojáků a techniky, jež byla dostačující v předchozích letech, dnes už není aktuální. SNK Evropští demokraté si velmi váží profesionalitu a odvahy českých vojáků. Proto se zasadí o to, aby mnoho let probíhající reforma konečně vedla ke vzniku armády, která bude schopna reagovat na aktuální světové hrozby, bude odpovídat požadavkům na kolektivní i domácí obranu. Nebudeme již tolerovat špatné hospodaření uvnitř resortu obrany. Je třeba prosadit vnitřní kontrolní činnost armády, zajistit optimalizace jednotlivých procesů, které budou samy generovat vnitřní úspory. Chceme očistit armádu od činností, které přímo nesouvisejí s jejím základním posláním, které jsou duplicitní i vícenásobné. Za nezbytný nástroj tedy považujeme jak vnitřní kontrolu financování, tak i kontrolu parlamentní.

Současně se zvyšováním efektivity vynakládaných prostředků považujeme za nezbytné postupné navýšení rozpočtu armády na úroveň odpovídající našim závazkům vůči NATO, tedy na 2% podíl HDP.

Angažovanost armády

Armáda musí být zcela apolitickým tělesem. Její smysluplnou a úspěšnou existenci umožní pouze přesné, odpovědné a profesionální vedení vojenskými odborníky. Jen ti dokáží profesionálně stanovit cíle, kterých musí armáda v budoucnu dosahovat v celé škále požadovaných úkolů. Vzhledem k členství v mezinárodních organizacích je nutné neustále vyhledávat nové možnosti společného rozvoje vojenských schopností se svými spojenci v NATO či EU. Jsme pro plnění mezinárodních závazků ČR v oblasti obrany, které vyplývají z jednotlivých smluv či dohod.

Strategické úkoly

SNK ED budou podporovat základní funkce armády jak v rámci mezinárodní spolupráce (mezinárodní operace a mise), tak při podpoře civilních orgánů ČR (integrováný záchranný

systém – živelní pohromy nebo jiné závažné situace). Budeme usilovat o vybudování opravdu profesionální armády schopné plnit stanovené úkoly.

Reforma armády

Zájmem SNK ED je zvýšení atraktivity povolání vojáka a jeho konkurenceschopnosti na trhu práce. Jednou z cest je zavedení nového kariérního řádu založeného na principech výběrového, transparentního a soutěživého služebního postupu. Hlavní důraz musí být kladen na objektivní hodnocení kvality výkonu a profesionality každého vojáka. Jsme pro posílení systému výcviku a vzdělání. Rovněž je třeba dbát na úroveň finančního i ostatního zabezpečení rodin vojáků, kteří jsou v zahraničních operacích, zkvalitňování prostředí pro výcvik a život vojáků v jednotlivých posádkách. Důležitá je i kvalitní péče o válečné veterány a vojenské důchodce. Podporujeme zvýšení motivace a počtu vojáků v aktivní záloze představující finančně efektivní cestu k posílení naší armády. Institut dobrovolného převzetí branné povinnosti považujeme pouze za přechodný experiment pro období, kdy je vzhledem ke zhoršující se mezinárodní bezpečnosti nezbytné zahájit širokou společenskou diskusi o nové podobě všeobecné branné povinnosti.

Průhledné financování

Rozpočet Armády ČR již nesmí být finančním zdrojem pro jiné resorty či politické strany. V oblasti ekonomického řízení podporujeme snahy o stabilitu výdajů na obranu, vzájemnou provázanost systému velení s řízením ekonomickým a maximální transparentnost při nákupu materiálů či u investičních výdajů.

Zvýšená kontrola

V parlamentní demokracii mají zásadní kontrolní úlohu orgány parlamentu, zejména Výbor pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny. SNK Evropští demokraté požadují, aby občané získali za své vynaložené prostředky výkonnou a profesionální armádu. Zasadíme se, aby byly důsledně eliminovány a potrestány všechny případy zneužívání prostředků vynaložených na obranu.

Spolupráce silových ministerstev a zpravodajských složek

Dosavadní rivalitu ministerstev vnitřní obrany, zahraničí, jakož i policie, armády a jejich zpravodajských složek je nutné okamžitě ukončit. Tyto orgány musí sdílet veškeré podstatné informace i technické podmínky. Zároveň je zapotřebí redukovat zpravodajské, analytické a koordinační složky prostřednictvím odstranění všech nadbytečných zdvojení v jejich zahraničních, informačních a zpravodajských sekcích. Činnost jednotlivých orgánů a především úroveň jejich spolupráce, je nutné podřídit demokratické kontrole. Nezbytným předpokladem úspěchu je lepší sdílení informací včetně vzájemné horizontální informovanosti, vypracování systému oprávnění pro sdílení informací a spolupráce v analytické činnosti. Navrhujeme vypracování jednoduchého, jasného a zřetelného bezpečnostního systému, konkretizaci postihu za jeho porušování a jednoznačné stanovení odpovědnosti a časových lhůt. Zásadním úkolem je zdokonalení činnosti Bezpečnostní rady státu a jejích pracovních orgánů.

Policie čeká na reformu - zjednodušení řízení a efektivní kontrola

Policie bez korupce a politických tlaků

SNK Evropští demokraté budou prosazovat, aby se Policie ČR dokázala vypořádat s korupcí ve svých řadách. Za nezbytné považujeme především důsledné dodržování zákona o střetu zájmů, zavedení bezhotovostní platby pokut dopravní policii a odstraňování všech zbytečných administrativních procedur, které výskyt korupčního prostředí podporují.

Změna řízení policie

Systém řízení Policie ČR je byrokratický, neprůhledný a obsahuje neadekvátní množství řídicích funkcí a administrativy. Zasadíme se proto o zeštíhlení a zjednodušení policejní struktury. Občané potřebují policisty v ulicích, ne v kancelářích. Struktura policejního prezidia musí být významně zeštíhlena. Podstata jeho činnosti nemá spočívat v řízení každodenního výkonu služby, nýbrž v analytické činnosti a v tvorbě efektivní metodiky pro podřízené krajské správy a oblastní ředitelství.

Reforma inspekce MV

SNK Evropští demokraté chtějí prosadit nezávislou a efektivnější kontrolu policejní práce. Inspekce ministra vnitra nevyhledává a nepotírá kriminalitu v řadách policie dostačujícím způsobem, stejně jako nedokáže účinně odhalovat napojení organizovaného zločinu na policejní struktury. Je nutné zabránit neoprávněným únikům informací z právě probíhajících policejních vyšetřování. Je nepřijatelné, aby nebyli nalezeni viníci těchto úniků. Tato skutečnost často způsobuje, že se svědkové v některých závažných kauzách bojí vypovídat. O ztrátách závažných dokumentů či vyhotovování jejich kopií nemluvě. Považujeme za neudržitelné, aby kontrolní útvary policie spadaly pod pravomoc velitelů, jejichž úsek je vyšetřován.

Policie pomáhá a chrání - změna obrazu policie v očích veřejnosti

Lepší obraz policie

Policie má „Pomáhat a chránit“. Potřebuje novou firemní kulturu, aby dokázala plnit vysoké nároky kladené na moderní policejní sbor a aby se ve svých řadách dokázala účinně vypořádat s korupcí. Policie je příliš militarizovaná, místo služby veřejnosti klade hlavní důraz na hodnostní hierarchii a plnění předpisů a nařízení. Chceme z policie vytvořit instituci, v níž všichni přispívají k dosažení společných cílů a podle toho jsou také odměňováni.

Změna vzdělávání policistů

Dnešní systém vzdělávání je nepružný, nekvalitní a převážně formální. Změna musí nastat i v systému personální práce a přípravě manažerů policie. V současné době není pravidlem, aby byli do řídicích funkcí systematicky a dlouhodobě připravováni schopní policisté. V řadách Policie ČR převažuje rigidní disciplína a subordinace na úkor efektivních manažerských technik a postupů. Tento stav policii trvale oslabuje. Chceme zajistit, aby se na vedoucí místa prosadili nejschopnější členové sboru s příslušným vzděláním a s kvalitními výsledky, bez ohledu na délku jejich služebního poměru nebo vztahu k nadřízeným pracovníkům.

Podmínky pro kvalitní práci policie

Služební zákon

Policie ČR potřebuje ke stabilizaci služební zákon, který stanovuje jasná pravidla její činnosti a poskytne policistům náležitě sociální a materiální záruky. Uplatňování zákona nesmí být prostředkem k vyplácení neadekvátních částek za výslužné, ale musí se zaměřit na policisty ve výkonu služby a vytvářet důstojnější podmínky pro jejich práci. Přednostní je motivace mladých vzdělaných profesionálů pro práci u specializovaných útvarů. Musí skončit praxe, kdy provinivší se policista odejde dříve, než je potrestán, a těší se stejným výhodám, jako jeho bezúhonní kolegové. Tvrdě se zasadíme za odebrání výsluh bývalým pracovníkům StB. Do základních útvarů je nutné investovat nejen lidský potenciál, ale i potřebné technické vybavení, které policistům umožní vykonávat práci na evropské úrovni.

Pořádková a dopravní policie spolupracují s místní samosprávou

SNK Evropští demokraté prosazují intenzivnější vztah pořádkové, dopravní policie a samospráv s jasně definovanou nezávislostí Městské policie na státu a státní správě: dáme obcím, městům a krajům možnost ovlivňovat a podílet se na stanovení priorit pro činnost Policie ČR v jejich

regionu. To obcím umožní snížit náklady na provoz Obecní či Městské policie, které dnes mnohdy představují jediný způsob, jak trvale zajistit lokální bezpečnost. Obecní policie v současnosti převážně supluje práci dopravní a pořádkové policie, místo aby se soustředila na řešení občanského soužití, přestupkovou činnost a pořádek na veřejných prostranstvích. Budeme proto důsledně prosazovat celkovou reformu práce Policie ČR, pojetí policejní práce jako služby veřejnosti a vytváření užších vazeb policistů s místní komunitou.

Spolupráce v rámci EU zvýší naši bezpečnost

SNK Evropští demokraté jsou připraveni přispět ke zlepšení spolupráce mezi ČR a orgány unie – radou ministrů vnitra, Europolem, Eurojustem, ale také se Spojenými státy a s NATO. Bezvýhradně podporujeme začlenění České republiky do všech bezpečnostních orgánů, institucí a uskupení unie. Jsme také pro přijetí nezbytných opatření, doporučení, usnesení a konvencí EU k zajištění společné bezpečnosti. Jsme pro vznik evropského systému včasného varování a společného krizového centra, podporujeme změnu postavení Eurojustu a Europolu, účinnější výměnu zpravodajských informací a okamžité přijetí všech konvencí týkajících se praní špinavých peněz a dohledu nad bankovním sektorem včetně kontroly kont. Podporujeme vznik společné ochrany hranic Schengenského prostoru EU.

Účast v zahraničních misích

SNK Evropští demokraté jednoznačně podporují maximální přípravu, vzdělávání a výcvik policistů pro účast v zahraničních misích EU či OSN. Považujeme za důležité, aby byl vytvořen kvalitní systém výběru a vzdělávání policistů, kteří by v budoucnu měli být vysíláni do zahraničí. Účast Policie ČR na zahraničních misích je prostředkem ke zvyšování kultury a efektivity její práce, a tím i k dosažení větší bezpečnosti nás všech.

Integrovaný systém ochrany obyvatelstva

Důležitou součástí každého bezpečnostního systému je systém krizového řízení. Jeho účelem je zajistit reakci státu na mimořádné či krizové situace (povodně, havárie velkého rozsahu, masové narušení státních hranic apod.). SNK Evropští demokraté budou prosazovat novelizaci krizové legislativy a jasnější rozdělení pravomocí jednotlivých stupňů krizového řízení: musí být jasně stanovena odpovědnost vlády, Bezpečnostní rady státu, Ústředního krizového štábu a všech odpovídajících orgánů na krajské a obecní úrovni. Nedostatek řídicích pravomocí na centrální úrovni a nejasnosti v otázkách subordinace jednotlivých prvků systému krizového řízení nemohou být řešeny ad hoc v době krize, nýbrž s předstihem prostřednictvím zákona.

1.4 Výkonný stát sloužící občanům

Stát má zajišťovat jen činnosti, které nedokáže pokrýt jiný subjekt veřejné správy, soukromá sféra nebo neziskový sektor a má zaměstnávat jen tolik lidí, kolik je nezbytně nutné. Předpokladem pro lepší výkonnost veřejné správy je odstranění nadbytečných nebo opakujících se činností, zlepšení horizontální i meziresortní koordinace, personální stabilizace a odpolitizování ústředních institucí. Součástí úspor je také redukce ministerstev a dalších úřadů. Jedním z nástrojů zvýšení efektivity veřejné správy je e-government – elektronická veřejná správa – odstraňující potřebu osobní návštěvy úřadů a omezující korupční prostředí. Podporujeme zavedení korespondenčního hlasování, a to doma i v zahraničí. Čeští občané žijící v cizině mají právo ovlivňovat vývoj ve své vlasti. Podporujeme také zavedení elektronického hlasování.

Samospráva

Na komunální úrovni jsme pro omezení vlivu politických stran. Jsme pro zavedení systému, kdy každý volič bude vědět, který člověk je odpovědný za každé konkrétní rozhodnutí. Jsme

pro co nejtransparentnější rozhodování samospráv a pro zveřejňování maximálního množství informací o nakládání s obecním majetkem a veřejnými financemi.

Jsme pro posílení rozpočtů obcí na úkor centrálních orgánů a na úkor centrálních dotačních titulů.

Kandidátní listiny SNK-ED budou otevřené i pro občanské spolky a sdružení.

Kontrolní mechanismy

Při navrhovaném posílení ekonomické samostatnosti obcí a krajů doporučujeme posílit roli Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) a zajistit mu možnost kontroly nakládání s veřejnými prostředky. V současnosti je dozor NKÚ omezen na nakládání se státními dotacemi a samosprávné rozhodování o financích je obtížně kontrolovatelné. Jsme pro rozšíření kompetencí NKÚ i na samosprávné celky a na právnické osoby s majetkovou účastí státu a samospráv.

Zákon o státní službě

Vyšší výkon a odpovědnost – vyšší odměna

Vítáme schválení nové podoby zákona o státní službě. Podporujeme jeho rychlé a důsledné zavedení do praxe. Dlouhodobá absence fungujícího zákona o státní službě je podle SNK Evropští demokraté jednou z příčin nízké výkonnosti veřejné správy. Dosavadní stav je již zcela nevyhovující. Neumožňuje učinit odpovídající personální změny, pružně snížit počet pracovníků a brání jejich rychlému přeškolení, reorganizaci a zvýšení výkonu. Nadměrná jistota místa nahrává i nevýkonným pracovníkům, zároveň však přetrvávající personální nestabilita představuje těžkou překážku na cestě k lepšímu fungování státní a veřejné správy. SNK Evropští demokraté proto navrhují ukončit současný provizorní stav a uvést v platnost schválený zákon o státní službě v takové podobě, která zvýší osobní odpovědnost, umožní vyvození důsledků z chyb a vytvoří tlak na stálý růst kvalifikace, což se týká odborné i jazykové vybavenosti. Zvýšení osobní odpovědnosti se musí odrazit v odpovídajícím osobním ohodnocení a další motivaci zaměstnanců státní správy.

Pracovní poměr na dobu neurčitou – definitiva

SNK Evropští demokraté požadují, aby byla dokončena reforma veřejné správy a došlo ke snížení počtu řídicích stupňů i jiných orgánů a jejich zaměstnanců. Je nezbytné ohodnotit kvalifikační a personální předpoklady jednotlivých pracovníků. Po navrhovaném přechodném období je na místě uvést v platnost tzv. definitivu, která posílí motivaci, odpovědnost a vzdělávání úředníků a zároveň též zajistí personální stabilitu a sníží zpolitizovanost veřejné správy. SNK Evropští demokraté podpoří rozšíření okruhu osob s definitivou. Součástí podmínek pro zavedení definitivy je i uplatnění zákona o střetu zájmů na dotyčné úředníky.

Úspory v systému veřejné správy

Audity na úřadech

SNK Evropští demokraté budou prosazovat audit kompetencí a procesní a personální audit v úřadech ústředních orgánů státní správy i v úřadech samosprávných celků. Cílem auditů je zvýšení výkonnosti pracovníků a zároveň omezení jejich počtu. Podle našich propočtů je na místě snížit počet úředníků zaměstnaných ve státních orgánech a organizacích až o 30 procent.

Zeštíhlení struktury ústředních orgánů

SNK Evropští demokraté jsou přesvědčeni, že dosavadní struktura ministerstev neodpovídá skutečné potřebě výkonného státu, ale spíše nutnosti obsadit jejich vedení členy vládních stran. Podobně lze redukovat velikost a strukturu dalších ústředních orgánů. SNK Evropští demokraté

podpoří postupné snižování počtu ministerstev a dalších institucí státní správy, jejich spojování a změnu jejich kompetencí.

Nejvyšší inspekční úřad

Navrhujeme vznik Nejvyššího inspekčního úřadu, který by vznikl sloučením mimo jiné potravinářské, obchodní, veterinární a hygienické inspekce, Úřadu pro míry a váhy, Inspektorátu bezpečnosti práce a Inspekce sociálních služeb. Tento jediný ústřední orgán by dokázal při inspekční činnosti působit mnohem koordinovaněji, jednotlivé výstupy kontrolních týmů (oddělených podle zaměření) by byly navzájem více provázány a státní dozor by se tak stal efektivnějším.

Elektronická veřejná správa (e-government)

Komunikace s úřadem z pohodlí domova

Podporujeme politiku elektronické veřejné správy (e-governmentu) jako nástroje pro usnadnění komunikace občana s úřady a zvýšení efektivity veřejné správy. Občan tak může omezit osobní komunikaci s úřady a starat se o své záležitosti z domova, ze zaměstnání nebo z internetových kiosků. Osobní návštěva úřadu bude nezbytná pouze v komplikovaných případech. Tím omezíme byrokracii a korupční prostředí a současně zvýšíme výkonnost veřejné správy.

Prosazujeme, aby úřady vzájemně komunikovaly prostřednictvím vzdáleného přístupu a obstaraly tak potřebné podklady pro občany. Zpřístupníme veškeré veřejné legislativní/správní dokumenty v elektronické formě a zajistíme dostupnost registrových a rejstříkových informací v elektronické formě, čímž také pomůžeme k větší průhlednosti. Občan, který není schopen či ochoten komunikovat s úřady elektronicky, si ovšem bude moci i nadále vyřídit své záležitosti tradičním způsobem, resp. přímo na úřadě pomocí tzv. Front Desk, jejichž vznik podporujeme.

Rozvoj elektronických komunikací

Úspěšné zavedení a praktický denní provoz e-governmentu je podmíněn širokou dostupností vysoce spolehlivých a cenově přiměřených telekomunikačních služeb. To se týká především širokopásmového přenosu dat včetně přístupu k internetu.

V oblasti elektronických komunikací podporujeme liberalizační koncepci Evropské unie. Podle ní jsou komunikační služby poskytovány především soukromou sférou s tím, že:

státní sektor zasahuje pouze tam, kde je třeba budovat infrastrukturu elektronické komunikace za podmínek, které neumožňují návratnost vložených investic;

je plně respektován princip technologické neutrality, bývalí státní monopolní operátoři umožňují přístup alternativním operátorům ke své infrastruktuře za ceny, které jsou orientovány nákladově a umožňují návratnost vložených investic.

Podpora Open Source formátů (Otevřené datové formáty)

SNK ED podporují širší využití otevřených datových formátů např. HTML, OpenDocument, pdf apod. Pro komunikaci veřejné správy s občanem je třeba používat standard „OpenDocument“, především pro datové formuláře, aby je bylo možno vyplnit textovým editorem a zpracovávat automatizovaně.

Korespondenční volby – v budoucnu také elektronicky

SNK Evropští demokraté odmítají komplikovaný systém volby pro občany žijící v zahraničí. Po desetiletí nemožnosti volit vůbec, jsou krajané nuceni dojíždět na vzdálené ambasády nejprve k registraci a následně k vlastní volbě. Navrhujeme proto možnost korespondenční volby, a to jak pro krajané v cizině, tak i doma, kdy by bylo možno odvolit cca týden před termínem voleb. Podporujeme zároveň zavedení možnosti volit elektronicky.

Dokončení decentralizace veřejné správy - 14 plnohodnotných krajů

SNK Evropští demokraté plně podporují přesun odpovědností na kraje včetně dokončení přesunu státních a soudních kompetencí. Dokončíme transformaci ústředních orgánů, aby v každém kraji existovaly stejné a srovnatelné orgány samosprávy i státní správy. Vytvoříme 14 krajských soudů a přesuneme i vybrané orgány státní správy, aby svoji činnost vykonávaly v hranicích současných krajů. Současně prověříme dosavadní rozsah kompetencí státní správy a zdojené nebo nadbytečné činnosti zrušíme.

Nevládní neziskový sektor

Organizace nevládního neziskového typu (NNO) jsou v mnoha oblastech schopny mapovat a řešit problémy společnosti mnohem lépe, účinněji, levněji a citlivěji než stát. SNK Evropští demokraté budou prosazovat všestrannou podporu NNO, aby tyto mohly naplno využít svých znalostí a schopností ve prospěch naší země. Chceme posílit pozici NNO jako zástupců veřejnosti, kteří jsou přínosem díky aktivnímu přístupu a dobré znalosti cílových skupin občanů. Proto je zapotřebí zajistit pro práci NNO odpovídající právní a ekonomické podmínky. Navrhujeme proto zavedení daňových asignací jak u právnických tak i fyzických osob.

Podpora nevládních neziskových organizací

Podporou a dlouhodobým rozvojem procesu komunitního plánování chceme zajistit odpovídající úroveň služeb pro konkrétní cílovou skupinu obyvatel v dané lokalitě. Budeme prosazovat nastavení jasných a smysluplných pravidel pro všechny zainteresované účastníky komunitního plánování včetně subjektů neziskového charakteru. Podpoříme také uplatnění neziskových subjektů při zajišťování služeb v regionu.

Legislativní rámec NNO

Chceme nahradit dílčí legislativní opatření vznikem uceleného a přehledného právního rámce. Vnímáme nutnost jasné definice neziskového sektoru a veřejně prospěšných činností v rámci právního systému ČR. V daňových předpisech budeme zohledňovat nevýdělečné aktivity a doplníme chybějící definice hlavní a vedlejší činnosti v obecných a daňových zákonech. Naším cílem je zajistit NNO pozici seriózního a důvěryhodného partnera pro třetí osoby.

Finanční zajištění NNO

Zavedeme daňové asignace, podpoříme dlouhodobá partnerství NNO a podnikatelského sektoru. Zjednodušíme daňové předpisy tak, aby NNO mohly s dostatečnou jistotou určovat své daňové povinnosti. K lepšímu finančnímu zajištění přispěje i zlepšení komunikace mezi NNO a veřejnou správou, vyjasnění dotačních cílů jednotlivých ministerstev a postupné vytváření podmínek pro rozvoj neziskových organizací v duchu sociální ekonomie. Budeme dále podporovat procesy napomáhající rozvoji filantropie v ČR, zejména sociální odpovědnost a individuální dárcovství.

Statut Dobrovolníka

Přesným vymezením pojmu „dobrovolnictví“ a vytvořením obecně platné metodiky umožníme započítávání činnosti dobrovolníků do spolufinancování grantů a dotací ze Sociálního fondu EU. Zaměříme se na novelizaci právních norem (zákon o dobrovolnictví 198/2002 – vymezení činnosti dobrovolníka, akreditované činnosti, vztah k nadřazeným normám atd.)

Tvorba pracovních míst v neziskovém sektoru

V činnosti NNO vidíme možnost, jak zkvalitnit a zlevnit nabídku v oblasti sociálních služeb, zdravotnictví, školství i v řadě jiných oborů. Proto budeme podporovat opatření vedoucí ke zvýšení podílu NNO na celkové zaměstnanosti.

1.5 Sebevědomý stát v EU

SNK Evropští demokraté si plně uvědomují, že Evropská unie prochází nelehkým obdobím. Dluhová krize destabilizující eurozónu, posilování populistických sil a nacionalistických tendencí nedostatek politické odvahy k naplňování Lisabonské smlouvy ambiciózním způsobem, nejasné perspektivy týkající se dalšího rozšiřování, celková atmosféra skepse a pesimismu atd. SNK Evropští demokraté nevnímají tuto situaci jako fatální krizi, ale naopak jako výzvu podílet se na formování nové podoby EU, která plně odpovídá zájmům naší země a v níž Česká republika zaujme postavení odpovídající síle naší ekonomiky i našemu kulturnímu přínosu. A také jako připomenutí, že evropská integrace, která je pro naši zemi životně důležitá, zůstává křehkým politickým projektem, o který je třeba náležitě pečovat. Naším výchozím postojem je plná podpora konsolidaci Evropské unie na základě Lisabonské smlouvy a maximálnímu využití potenciálu, který tento nelehce vyjednaný kompromis dává pro její další vývoj.

Podpora evropské integrace je v našem národním zájmu

Evropa fungující na principech evropské integrace tak, jak se utváří od počátku 50. let XX. století vytváří příznivý rámec pro naplňování našich národních zájmů, jaký nemá v historii obdoby: jsme svobodným a plnohodnotným aktérem evropského dění, svéprávně spolurozhodujeme o utváření evropských pravidel, vůči okolnímu světu vystupujeme jako pevná součást půlmiliardového bloku, který je největší hospodářskou velmocí dnešního světa. Je na nás, abychom toho uměli využít a v rámci EU racionálně uplatňovali svůj vliv.

Lisabonská smlouva: dobrý základ pro nadcházející léta

Hodnota Lisabonské smlouvy spočívá především v tom, že je kompromisem, který umožnil EU posunout pozitivním směrem, co se týče efektivity a legitimacy jejího fungování, aniž by byla fatálně narušena jednota EU kontinentálního rozměru. Právě funkční a legitimní EU sdružující státy napříč Evropou v celé její rozmanitosti je ideálním prostorem pro naši národní seberealizaci.

EU à la carte – vybírám si, co se mi líbí

Evropu à la carte i jiné podobné modely („vícerychlostní Evropa“, „Evropa jádra a periferie“, apod.) považují SNK Evropští demokraté za příliš nebezpečné rozvolnění, které by vedlo k vnitřnímu oslabení, k omezení akceschopnosti, k zeslabení rozhodovacího procesu uvnitř EU, ale také k snížení vlivu ČR (menší prostor pro vytváření ad hoc koalic při prosazování racionálních návrhů, riziko členství druhé kategorie, atd.).

Posílená spolupráce

Model posílené spolupráce zainteresovaných členských států v dílčích konkrétních politických oblastech může být pozitivní, jak to ukazuje např. vývoj Schengenského systému. Je však třeba velmi bedlivě hlídat rovnováhu mezi různými systémy posílené spolupráce a fungováním Unie jako celku, aby se tento model nestal základem „dvourychlostní Evropy“, která by mohla být pro Českou republiku nevýhodná.

Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřní bezpečnosti

Nestabilita vnějšího evropského prostředí, hrozby terorismu, rozpadu systému nešíření jaderných zbraní i biologická nebezpečí kladou zvýšený nárok na společnou vnitřní bezpečnost. SNK Evropští demokraté plně podporují posílení unijních pravomocí v oblasti spravedlnosti, práva a vnitřní bezpečnosti, aby bylo možné náležitě zajistit bezpečnost našich občanů. SNK Evropští demokraté podporují zejména evropské iniciativy pro potlačování a stíhání praní špinavých peněz, pro boj proti terorismu a všem formám organizovaného zločinu, rozvoj

společné evropské pohraniční služby a systému Schengen II plus, urychlené zavedení biometrických cestovních dokladů, jednotnou evropskou konzulární službu, apod.

Společná zahraniční politika

SNK Evropští demokraté podporují rozvoj evropské služby pro vnější činnost. Unie má dnes daleko větší zahraničně politickou váhu než jednotlivé členské státy a pro prosazování českých zájmů ve světě je ideální kombinovat aktivity naší národní diplomacie s uplatňováním českého vlivu v rámci evropské diplomacie, která představuje jednotu, sílu, expertízu, výkonnost, výrazně lepší šanci prosazovat společné zájmy a zajišťovat efektivní konzulární ochranu všech občanů EU.

Společná obranná a bezpečnostní politika

SNK Evropští demokraté podporují projekt společné obrany EU, která by se stala silným a akceschopným evropským pilířem NATO. Odmítáme proto jak snahy evropskou integraci v oblasti obrany blokovat či sabotovat, tak i jakékoli snahy evropskou obranu stavět jako alternativu k NATO. Plně podporujeme koordinaci a racionalizaci armádních akvizic v rámci EU.

Uvádění Lisabonské smlouvy v praxi

Lisabonská smlouva dává Unii solidní a kvalitní smluvní základ pro vývoj a efektivní fungování v nadcházejících letech. Bude však záležet na jejím konkrétním uvádění do praxe, zda bude její potenciál využit pozitivně a v plné šíři, či zda její ambice zůstanou nenaplněny. SNK Evropští demokraté podporují maximální využití prostoru, který Lisabonská smlouva dává, k posílení demokratických a politických mechanismů ve fungování EU: Evropský parlament se musí definitivně stát plnohodnotným parlamentem, který je sebevědomým spoluvůdcem evropské legislativy a hlavním zdrojem demokratické legitimacy rozhodování na evropské úrovni. Podporujeme proto především posilování vazby mezi politickou většinou v Evropském parlamentu a politickou orientací Evropské komise. Podporujeme silnou a respektovanou roli Evropské komise a jejího předsedy, ale též na vládách členských států nezávislou a efektivní roli předsedy Evropské rady a vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku. Výhledově bychom uvítali, kdyby post předsedy Evropské komise a předsedy Evropské rady obsadila jedna a ta samá osoba. V obecné rovině je pro Českou republiku nevýhodné, pokud se posiluje mezivládní charakter EU, proto je třeba nedopustit příliš dominantní roli Evropské rady a odsunutí Evropské komise na vedlejší kolej. Prosazujeme, aby se Česká republika dodatečně připojila k deklaraci č. 52 (o symbolech Evropské unie) připojené k Lisabonské smlouvě – jako symbolický důkaz zájmu České republiky být motorem, nikoli brzdou evropské integrace. Vláda České republiky by též měla oficiálně sdělit svým partnerům, že netrvá na výjimce z uplatňování Listiny základních práv Evropské unie.

Vstup do eurozóny

Eurozóna prochází těžkým obdobím. To však nic nemění na tom, že SNK Evropští demokraté i nadále považují vstup do eurozóny za podstatnou prioritu pro Českou republiku. Bez ohledu na přijetí eura je v našem zájmu plnit konvergenční kritéria, zejména omezení deficitů veřejných rozpočtů a zadlužení ČR. Díky otevřenosti naší ekonomiky jsme s eurozónou úzce spjati. Přijetí eura nás ještě více začlení od evropské ekonomiky, oprostí nás od kursového rizika CZK/EUR, ale zejména sníží transakční náklady a usnadní investice v obou směrech. Vstup do eurozóny navíc považujeme za základní předpoklad zařazení naší země mezi vlivné členy EU. Bez přijetí eura zůstane naše země stranou důležitých rozhodovacích procesů o Evropě i o jejím místě na světové scéně. Přijetí eura je klíčovým posledním krokem potvrzujícím naše plnoprávné členství v EU. Probíhající krize eurozóny není krizí jednotné měny jako takové – která též není její příčinou. Tou byla neodpovědnost některých členských států i kolektivní zavírání očí všech členů nad neplněním pravidel, na kterých je eurozóna postavena. Do budoucna je tedy třeba tato pravidla ještě zpřesnit a doplnit, ale především zajistit jejich

reálnou vymahatelnost. Podporujeme proto uplatňování „Paktu pro euro plus“, ke kterému by Česká republika měla bezodkladně přistoupit.

Obrana a dokončení vnitřního trhu

SNK Evropští demokraté považují za zásadní, aby evropský vnitřní trh fungoval co nejsvobodněji a nejpružněji. Je třeba razantně odmítnout veškeré protekcionistické tendence či jiné narušování funkčnosti vnitřního trhu. Zároveň je třeba vnitřní trh dokončit, zejména v oblasti služeb.

Migrační politika

Podmínkou pro úspěšný rozvoj společného pružného a konkurenceschopného trhu práce je společná demografická a migrační politika. Migrace je nevladatelná na úrovni jednotlivých členských zemí. Jedině náprava chyb minulosti a urychlené zavedení inteligentní migrační politiky umožní Evropě zůstat významným globálním hráčem. Zároveň je však zapotřebí, aby Česká republika dokázala definovat a realizovat racionální a efektivní politiku integrace přistěhovalců do české společnosti. Tento aspekt musí zůstat v kompetenci členských států, Evropská unie by měla jen přispívat k dohledu nad dodržování společných hodnot a aktivity členských států doplňovat a podporovat.

V souvislosti s migrační krizí SNK Evropští demokraté vycházejí z respektu k mezinárodním humanitárním závazkům zakotvujícím právo azylu (Všeobecná deklarace lidských práv OSN, Ženevská konvence, Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod atd.) Zároveň však konstatují, že EU je schopna poskytnout azyl oprávněným žadatelům pouze v mezích daných materiálními a sociálními možnostmi jednotlivých členských států. Proto podporujeme rychlé a spravedlivé (evropské) azylové řízení, důslednou návratovou politiku neoprávněných žadatelů o azyl a taktéž v případech, kdy pominou důvody udělení azylu. Za nezbytnost považujeme systematickou integrační politiku pro držitele dlouhodobého práva azylového pobytu.

Vstupu kapacitně nevládnutelného počtu žadatelů o azyl a zejména čistě ekonomických imigrantů lze předejít pouze důslednou ochranu hranic EU, resp. Schengenského prostoru. Zároveň považujeme za nutné posílení společné bezpečnostní služby EU tak, aby bylo možné včas identifikovat a předcházet infiltraci teroristických a jinak společensky nebezpečných organizací pod rouškou uprchlíků.

Nezbytnost reformy společné zemědělské i strukturální politiky

SNK Evropští demokraté prosazují co nejrychlejší přípravu reformy společné zemědělské politiky (SZP) a snížení objemu prostředků na ní vynakládaných. Očekáváme též zefektivnění využívání prostředků ze strukturálních fondů a kohezního fondu. Finanční prostředky SZP směřující do dotování produkce a na export chceme změnit na prostředky sloužící rozvoji venkova a péči o kulturní krajinu. Strukturální a kohezní prostředky musí sloužit k opravdovému rozvoji regionů a zejména k budování infrastruktury, ne k financování samoúčelných projektů. Rovněž žádáme převedení všech nerozpočtových fondů unie do rozpočtu EU, aby byla umožněna plná kontrola EP a bylo zajištěno řádné hospodaření za rovných podmínek. Česká republika však také musí zajistit ryze průhledné a poctivé nakládání s evropskými fondy. Změna dotační politiky by měla především vést k razantnímu zvýšení dostupných prostředků pro financování vědy, výzkumu a vývoje, což umožní zvýšit konkurenceschopnost celé EU.

2. Kvalitní život občanů

2.1. Vzdělání otevírá cestu k úspěchu

Investice do vzdělání je prioritou, která musí mít přednost před jinými oblastmi. Bez kvalitního vzdělání a jeho celoživotního prohlubování nebude naše společnost úspěšná. Nevzdělaná, konzumně zaměřená populace je riziková z hlediska stability demokratického systému. Cílem strany SNK Evropští demokraté je zvýšit dostupnost nejvýše dosažitelného vzdělání pro všechny, kteří o něj stojí a mají k němu předpoklady. Požadavek na zvýšení kvality a modernosti vzdělávání se týká všech stupňů a úrovní škol, žáků stejně jako pedagogů. Školský systém musí dosáhnout vyšší kvalitativní úrovně s podporou investic ze státních i soukromých zdrojů.

Náš školský systém je v hluboké krizi.

Snaha zvýšit konkurenceschopnost středních a vysokých škol vedla k živelnému rozvoji soukromého podnikání v oblasti vzdělávání. Byla přitom silně zanedbána kontrolní činnost státu. Velké nedostatky v kvalitě středního vzdělávání odhalily státní maturity, u nichž neuspělo až 20 % maturantů. Ve školství dnes podnikají nejrůznější soukromé subjekty, někdy velmi problematické úrovně. V současnosti tvoří např. v Praze soukromé školy cca 45% celkového počtu středních škol. Podnikatelské subjekty sledující zejména svůj zisk, výrazně snižují kvalitu vzdělávání, neboť přijímají ke středoškolskému studiu i žáky bez přiměřených studijních předpokladů, a současně odčerpávají značné finanční prostředky ze státního rozpočtu. (Po zápisu do rejstříku škol mají nárok na 60-90% příspěvek státu na neinvestiční výdaje, církevní školy dokonce na 100%). Tím vlastně soukromé školy parazitují na kvalitních veřejných školách, kterým odebírají tolik potřebné peníze na jejich vybavení a platy učitelů.

SNK ED bude proto usilovat o posílení rozpočtu veřejného školství, a to formou snížení státního příspěvku soukromým školám na 50, resp. max. 75% jejich neinvestičních nákladů.

Své významné místo ve vzdělávacím systému mají i víceletá gymnázia, na něž jsou přijímáni nejtalentovanější jedinci, takže i úroveň a výsledky výuky tomu odpovídají. Tato forma středního vzdělávání umožňuje maximálně rozvíjet osobní studijní předpoklady žáků a připravovat je k vysokoškolskému studiu. Jde o to, aby sítím tohoto studia byly výhradně studijní schopnosti žáků, nikoliv jejich sociální podmínky.

Základní a střední školství

Výuka jako prostředek rozvoje kritického myšlení

Základním školám hodlají SNK Evropští demokraté zajistit finanční, technické, materiální zázemí pro rychlejší přechod k interaktivnímu a projektovému vyučování. Základní školství se nemůže omezovat jen na získávání základních kompetencí, znalostí, schopností a dovedností žáka, má též významnou úlohu výchovnou. Ta by měla být zaměřena na rozvoj sociální inteligence žáka, jeho kritického myšlení, samostatnosti, harmonické osobnosti, vnímání možných rizik a z toho vyplývající odpovědnosti, k pochopení principu šetrnosti a k sociální citlivosti. SNK Evropští demokraté budou na všech vzdělávacích stupních prosazovat výchovu dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu a ochraně zdraví. Dalšími prioritami budou výchova etická, ekologická, estetická a mediální. Klíčovými kompetencemi žáka jsou nejen znalosti - ale i kulturní návyky, výchova k toleranci a pochopení kulturně sociálních odlišností, i snášení rizik, touha po objevu a zkoumání, umění komunikovat a schopnost empatie.

Na straně druhé extrémní snaha vymýt ze škol paměťovou složku výuky vedla k hlubokému úpadku základních vzdělávacích kompetencí. Děti se přestaly učit, naučily se jen mechanicky vyhledávat informace, zpravidla na internetu. Ty však nejsou schopni tříditi podle kvality a důležitosti, pracovat s nimi a analyzovat je. Nejhorší úpadek je oblasti čtenářské gramotnosti,

neboť žáci středních škol již prakticky nečtou knihy, jen se seznamují s obsahy literárních děl bez hlubšího racionálního porozumění i emočního prožitku.

Motivující škola

V části pedagogické veřejnosti i mezi rodiči převládá názor, že jen stále snižující nároky na žáky jsou cestou k tomu, aby žáci chodili do školy rádi. Výuka na základních školách se často více podobá nezávazné hře a neprobouzí v dětech touhu po vzdělání netradičními formami výuky. Důležité je probudit v mládeži touhu po nových informacích a schopnost dávat je do vzájemných souvislostí.

Vzdělaný a výkonný učitel

Zvýšení prestiže škol není možné bez zlepšení způsobu vzdělání, přípravy a výkonu učitelů. Jejich povinností musí být celoživotní vzdělávání, jemuž by přirozeně odpovídal kariérní růst a náležité ohodnocení v evropském kontextu.

Dalšími předpoklady jsou nové možnosti hodnocení žáků, snížení počtu žáků ve třídách, podpora nových, moderních systémů výuky, zkvalitnění organizace práce ve školách s cílem nepřetěžovat učitele a ředitele škol byrokratickými činnostmi. K odstranění byrokratické zátěže by přispělo zavedení vzorových Školních vzdělávacích programů. Vytvoření vlastního ŠVP by přitom bylo dobrovolné.

Vyšší kvalita vzdělávání na 2. stupni základní školy

Rozdíl v kvalitě a výkonnosti srovnatelných věkových ročníků na středních a základních školách se nadále prohlubuje. Řešením je zvýšení kvality vzdělávání na 2. stupni základních škol, aby bylo srovnatelné s nižšími stupni víceletých gymnázií.

Vzhledem k vylidňujícím se středním školám bude nutné přistoupit k optimalizaci celého školského systému. Je třeba snížit výši státního příspěvku soukromým školám, jako to provedly jiné státy (např. Slovensko) a posílit veřejné školy. V Anglii je např. podpora státu soukromým školám nulová.

Odchod dětí na víceletá gymnázia je sice nevýhodný pro základní školy, současně však umožňuje vytvoření vzdělanostní elity nutné pro každý kulturní národ.

Přijímání žáků na střední školy a právo svobodné volby

SNK Evropští demokraté doporučují změnit způsob přijímacích zkoušek tak, aby byly u žáků prověřovány i jiné kompetence, než pouhé znalosti. Tento model přispěje ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu a především odstraní strach dětí z přijímacího řízení.

Dnešní úroveň základních škol je velmi odlišná a hodnocení na výstupním vysvědčení proto nemá prakticky žádnou vypovídací hodnotu. Přijímání žáků na střední školu bez přijímacích zkoušek - jen podle dosažených známek v posledních ročnících ZŠ, je ve svém důsledku diskriminační, neboť nebere v potaz skutečné znalosti uchazečů. Přijímací testy jsou proto mnohem spravedlivější, i když mohou činit problémy určitému procentu psychicky labilních uchazečů. Na straně druhé děti v období přechodu ze základní na střední školu zvládají stres mnohdy lépe, než dospělí.

Jazyková výuka

SNK Evropští demokraté hodlají vytvořit podmínky pro zlepšení kvality jazykové výuky. Protože čeština není mezinárodním jazykem, musíme se umět domluvit světovými jazyky, z nichž jedním je povinně angličtina.

Důležitá je kvalita výuky hlavního světového jazyka (angličtiny), která musí být intenzivní a včasná. Snaha o zavedení povinné výuky dvou jazyků povede u průměrných žáků jen k rozmělnění této snahy se slabými výsledky (viz zkušenosti z evropských států).

Víceletá gymnázia

Problémem některých základních škol je odchod části žáků na víceletá gymnázia. Zvýšením kvality výuky 2. stupně základních škol by došlo ke snížení motivace rodičů k přechodu talentovaných dětí na nižší stupně gymnázií a následně ke zlepšení úrovně vzdělávání na základní škole. Jedním z hlavních motivů pro odchod části žáků na osmiletá gymnázia je zájem o kvalitní vzdělání, které je vstupenkou k dalšímu studiu na prestižních, zejména zahraničních školách. Obecně vzato jde též o snahu maximálně využít rozumových schopností dítěte v období, kdy jsou nejotevřenější k vnějším podnětům. Bývá to často vykoupeno velkou časovou zátěží těchto dětí, a ne vždy jsou schopny se s vysokými nároky vyrovnat. Ke zvýšení kvality a efektivnosti práce pedagogů na 2. stupni základních škol by mimo jiné přispělo využívání moderních forem a metod výuky a zvýšení úrovně výuky cizích jazyků.

Při vstupu na VŠ bez přijímacích zkoušek jsou naopak absolventi víceletých gymnázií v nevýhodě, neboť při daleko vyšší náročnosti vzdělávání mají horší známky, než absolventi běžných středních škol (i třeba čtyřletých gymnázií).

Státní maturity

Státní maturita musí být certifikátem kvality a garancí plnohodnotného středního vzdělání. Státní maturita proto musí být nastavena na tzv. vyšší úrovni přechodného modelu. SNK ED navrhuje, aby státní maturita byla povinná jen pro gymnázia, pro ostatní školy, resp. obory, pouze dobrovolná. Studium na většině středních škol by bylo zakončeno maturitní zkouškou, jejíž profil i náročnost by si stanovila škola sama.

Renesance učňovského školství

Neustálé rozšiřování škol s maturitním studiem neodpovídá studijním schopnostem a inteligenčním předpokladům populace ani potřebám trhu práce. Cestou je obnova učňovského školství, které u nás mělo vždy velkou tradici. Kvalitních řemeslníků je dnes na trhu velký nedostatek. Navrhujeme podporu těch malých a středních podniků, případně i jednotlivých živnostníků, kteří budou ochotni vychovávat učně.

Zavedení pravidelného monitorování kvality škol

Výroční zprávy škol nyní představují soubor nudných statistických hlášení, které se vypracovávají především pro potřeby byrokratického aparátu zřizovatele. SNK Evropští demokraté prosazují, aby se výroční zprávy staly objektivními výpověďmi o jednotlivých školách, nabídkou pro rodiče budoucích žáků. Je samozřejmé, že výroční zprávy spolu s dalšími materiály by měly být umístěny na webových stránkách škol.

Monitorování kvality vzdělávacího procesu se musí aktivně zúčastnit Česká školní inspekce, která musí opustit dosavadní praxi analýzy "papírů" a zaměřit se na analýzu průběhu vlastní výuky a výsledků vzdělávání, a to i formou externího testování.

Počítačová gramotnost

Počítačovou i čtenářskou gramotnost považujeme za základ vzdělanosti, na který musí dosáhnout všechny děti bez výjimky. Neexistuje žádný důvod k nižší počítačové gramotnosti obyvatel menších obcí a dětí ze škol mimo velká města. Je i v zájmu obcí, aby do kvality technického vybavení svých škol investovaly.

Vysokoškolské vzdělání

Vysoké školství potřebuje finance, autonomii a prostor k rozvoji. Stát může a musí ovlivňovat školský systém při respektování potřebné autonomie, akademických svobod a zájmů jiných aktérů, jako jsou obce či regiony. Je zapotřebí dokončit restrukturalizaci vysokoškolského systému (bakalářský, magisterský, doktorský stupeň). Snaha otevřít co nejvíce vysokoškolské studium absolventům středních škol, vedlo k úpadku vysokoškolského vzdělávání. Snaha umožnit studium VŠ prakticky každému maturantovi (pokud možno bez přijímacích zkoušek), je v rozporu s letitými poznatky z oboru psychologie a genetiky (Gaussova křivka). Degradace

vysokoškolského vzdělávání musí být zastavena aktivnější rolí (a většími pravomocemi) akreditační komise MŠMT (akreditační agentury). Vysokých škol je dnes evidentní nadbytek, často s velmi problematickou úrovní. Mnohé z nich jsou institucemi k získávání prázdných titulů, nikoliv kvalitního vzdělání. Vysoký počet soukromých vysokých škol v ČR nemá žádné reálné opodstatnění. Nesouhlasíme s politizací procesu jmenování profesorů prezidentem ČR. Jako nejjednodušší a systémové řešení vidíme vrácení institutu jmenování profesorů na úroveň příslušných vysokých škol (včetně předání jmenovacího dekretu rektorem) s akreditačním oprávněním pro jmenovací řízení.

Garance kvalitního vzdělávání na VŠ

Cílem vysokoškolského vzdělávání musí být kvalita, nikoliv kvantita.

Základem je snaha SNK ED dosáhnout zásadního zvýšení rozpočtů vysokých škol, a také změny v systému financování VŠ - včetně spoluúčasti studentů. Zvýšení rozpočtů na vzdělání ovšem znamená i větší odpovědnost škol a jednotlivých pedagogů za kvalitu poskytovaného vzdělání. SNK Evropští demokraté podporují zrušení přijímacích zkoušek na VŠ všude, kde je to možné. Do jisté míry by je mohla nahradit srovnatelná státní maturita (na tzv. vyšší úrovni). Jejich model však musí být vytvořen ve spolupráci s vysokými školami, nikoliv různými "odbornými" ústavy, přežívajícími v oblasti školství. Současně považujeme za nezbytné vytvořit prostředí pro efektivní komunikaci a spolupráci středních a vysokých škol. Univerzitní města musí být motivována k tomu, aby v rámci svých možností vytvářela studentům důstojné podmínky pro život. Jedná se například o podporu výstavby kampusů, ale i dopravní obslužnost vysokých škol, kolejí a menz.

Stipendia studentům - poplatky fakultám

SNK Evropští demokraté podporují zvýšení celkových výdajů na studenta z kombinovaných zdrojů – vedle veřejných zdrojů zapojením i těch soukromých. Zavedení zápisného, sankčních poplatků za opakování ročníku apod. nemá vyřešit financování školství, ale má mít motivační charakter pro studenty. Zápisné musí být stanoveno ve výši, která nebude znamenat sociální bariéru. Za opakování ročníku by měl student platit progresivní sazbu.

Konkurenční prostředí

Udělení akreditace pro vysoké školy je nepominutelnou úlohou státu. Způsob výuky a výsledná kvalita absolventa, priority a zaměření vzdělání, je pak starostí vysokých škol. Podpora rozvoje vědeckých a technologických parků při VŠ prospěje studentům, učitelům, školám i ekonomice země. Výzkum a vývoj při VŠ přináší studentům větší šanci uplatnit se na pracovním trhu. Konkurenční prostředí VŠ v ČR zdegenerovalo v systému "hostujících profesorů". I v tomto směru je třeba posílit pravomoci a prestiž kontrolní funkce akreditační komise.

Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání – tlak na vyšší kvalitu VŠ

SNK Evropští demokraté podporují třístupňovou strukturu členící vysoké školy na neuniverzitní s regionálním charakterem (polytechniky) poskytující bakalářské vzdělání, vysoké školy (bakalářské a magisterské vzdělání) a univerzity (umožňující dosáhnout také doktorandského stupně). Absolvování bakalářského stupně sice zůstane podmínkou vstupu do magisterského studia, ale kromě toho musí umožnit přímý vstup na trh práce. V tom spočívá poslání vysokých škol neuniverzitního typu, které mohou vycházet ze specifických požadavků jednotlivých regionů. Univerzity se budou profilovat zejména magisterským studiem. Špičkou systému by se měly stát univerzity zaměřené na akademické vzdělání, tedy na propojení výuky se základním výzkumem. Výzkumné univerzity by měly být zaměřené na výchovu nových generací vysokoškolských učitelů a špičkových odborníků orientovaných na základní výzkum. Financování výzkumných projektů je třeba upravit tak, aby se nositelem projektu mohl stát i samotný badatel či skupina badatelů bez nadbytečných mezistupňů. Vznik Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání vyžaduje postupnou realizaci několika kroků formulovaných zeměmi EU v jednotlivých letech – nad to podporujeme také rozšíření prostoru

o další evropské země mimo EU. Šancí pro české vysoké školství je při nepříznivém demografickém vývoji otevření vysokých škol studentům ze zahraničí. Zvýšená konkurence přispěje i ke zvýšení tlaku na kvalitu výuky, prezentované zejména ve světových jazycích. Podmínkou vzniku nové české vědecké elity je maximální podpora postgraduálního studia v zahraničí.

Celoživotní vzdělávání

Ani nejlepší univerzita dnes nezajistí vzdělání na celý život, ale na dobrou univerzitu se studenti za vzděláním vrací. Součástí návrhu SNK ED je i posilování prostoru pro celoživotní příležitost vzdělávat se, rozvíjet, doplňovat a rozšiřovat svou kvalifikaci. Rekvalifikace a vzdělávání musí mít přednost před sociální podporou v nezaměstnanosti. Nezbytné je posilování prostoru pro celoživotní rozvoj kvalifikace učitelů na všech stupních školského systému (zejména u základních a středních škol, ale i u VŠ).

Mimoškolní výchova a vzdělávání

SNK Evropští demokraté podporují rozvoj všech forem mimoškolní výchovy a vzdělávání jako důležitého doplňku rodiny a školy. Tyto aktivity jsou velice důležité zejména v rizikovém období věku dítěte, kdy škola i rodina přestávají být pro děti dostatečnou autoritou. Zároveň se jedná o vysoce účinnou prevenci nejrůznějších sociálně patologických jevů.

Nestátní aktivity

SNK Evropští demokraté budou prosazovat podmínky pro vznik průhledného systému podpory nestátních neziskových organizací i dalších subjektů zaměřených na mládež, zejména těch, které se zabývají mimoškolní výchovou dětí soustavně a koncepčně (Junák, YMCA, sportovní oddíly apod.). SNK Evropští demokraté navrhnou systém pro financování víceletých projektů a posun od zaměření na jednorázové aktivity směrem k podpoře dlouhodobé činnosti.

Komunitní funkce škol

SNK Evropští demokraté hodlají podporovat a rozvíjet tzv. komunitní funkci škol, neboť si uvědomují význam škol pro každodenní život v malých a středně velkých obcích. Škola má být přirozeným informačním a vzdělávacím centrem obce, jehož služby by mohli využívat všichni občané (například formou využití počítačového vybavení pro vzdělávání nezaměstnaných, žen na mateřské dovolené či seniorů).

2.2. Kultura je zdrojem hrdosti i prosperity

Kulturní úroveň země jednoznačně ovlivňuje kvalitu života jejích obyvatel. SNK Evropští demokraté proto hledají odpovídající postavení kultury v naší společnosti. Domníváme se, že veřejná podpora kultury by neměla být zastiňována otázkami ekonomické rentability. Procento finančních prostředků věnovaných na kulturu ze státního rozpočtu v ČR je nedostatečné. Víáme tedy, že dochází ke stabilizaci vícezdrojového financování kultury a chceme usilovat o co největší spolupráci mezi jednotlivými složkami (EU, stát, kraje, obce, soukromý sektor). Současně navrhujeme strategii zapojení neziskových organizací do kulturní sféry, kdy stát nedává profesním organizacím umělců dostatečný prostor při rozhodování o kulturní politice a některé menšinové žánry jsou dlouhodobě opomíjeny. Kultura citelně postrádá větší propojení s ostatními resorty a oblastmi našeho života. Hovoříme zejména o školství, cestovním ruchu a v neposlední řadě také o vědě a výzkumu.

1% státního rozpočtu na kulturu

Zvýšíme podíl státní podpory kultury ze současných cca 0,7 procenta státního rozpočtu na 1 procentní podíl, který představuje evropský průměr (bez důchodového, zdravotního a

sociálního fondu). Prostředky získáme redukcí ústředních orgánů a transparentním rozhodováním o veřejných zakázkách.

Nová role ministerstva kultury

Navrhujeme přenesení většiny rozhodovacích procesů a finančních prostředků v oblasti kultury z ministerstva na krajskou/obecní úroveň a na orgány s celostátní působností (např. Národní památkový ústav). Pak může dojít ke snížení počtu ministerských úředníků a soustředění se na organizace s celostátní působností (například na Národní divadlo, Národní galerii či na Národní muzeum). Resort ministerstva kultury by měl vykonávat pouze vysoce náročnou práci odborného metodického vedení a zaručovat plnění role státu jakožto garanta systému podpor kultury a umění.

Vícezdrojové financování kultury

Podporujeme jasný, průhledný a komplementární systém financování kultury včetně nezpochybnitelného rozdělování státních dotací podle předem stanovených a známých kritérií a pravidel rovného přístupu ke státní podpoře. Formou zákonných zvýhodnění a úlev budeme motivovat soukromé firmy k financování kulturních aktivit. Naším cílem je vícezdrojové a kooperativní financování kultury opírající se mimo jiné i o daňové asignace fyzických i právnických osob. Pro kulturu a péči o památky chceme najít další mimorozpočtové zdroje, jakými jsou například loterie či příjmy z autorských práv – tyto zdroje pak bude možno využít na propagaci současné tvorby. Stát musí být partnerem kulturních subjektů při získávání financí z fondů Evropské unie. Pro další období chceme zlepšovat podmínky pro investice a poskytování služeb kulturního průmyslu prostřednictvím zlepšení kulturní infrastruktury, zachování a rozvoje kulturního dědictví a podporu umělecké tvorby.

Transparentnost a otevřenost při rozhodování o grantech

Zajistíme maximální transparentnost při rozdělování státních podpor podle předem stanovených a známých kritérií a na základě konkrétních projektů, a to v účinné spolupráci s nevládní neziskovou a soukromou sférou. Vytvoříme jasné podmínky pro přístup nestátních neziskových organizací k prostředkům z veřejných zdrojů. Do rozhodovacích procesů o přidělování prostředků zapojíme zástupce kulturní veřejnosti.

Ochrana svobodné tvorby umělců a tvůrců

Prosazujeme vyvážený přístup při ochraně autorské a jí podobné tvorby prostřednictvím zákonů, které zaručí šíření autorských děl bez neodůvodněných administrativních bariér a budou ctít svobodu ujednání mezi autory a uživateli děl. Zároveň však právní úprava nesmí popřít svůj smysl, kterým je ochrana duševního vlastnictví. Budeme prosazovat vytvoření zákona o veřejnoprávních organizacích ve sféře kultury a zákona o veřejné podpoře kultury.

Ochrana kulturního dědictví

Požadujeme přednostní řešení ochrany kulturního dědictví a jeho vnitřního dluhu. Je v zájmu naší země zachovat si pověst a obraz kulturního bohatství a rozmanitosti, navíc dědictví minulosti generuje miliardové výnosy české ekonomiky z cestovního ruchu. Trvale dochází k chátrání kulturních statků a snižování příspěvků z rozpočtu Ministerstva kultury pro obce na ochranu kulturního dědictví. Proto podporujeme převod vybraných památek ke správě soukromým osobám. Zvýšené nároky na ochranu a obnovu památkově chráněných objektů ve vlastnictví soukromých osob musí zčásti hradit stát. Podporujeme rozšíření systému státních, krajských a obecních grantů na obnovu památkových objektů v soukromém vlastnictví formou zpětného proplácení prací provedených v souladu s požadavky památkové péče. To vše za podmínek kontrolovatelné evidence výdajů.

Kultura jako nástroj k poznání naší země

Podpoříme vznik přehledného systému a strategie pro prezentaci české kultury v zahraničí. Státní úředníci musí být kompetentní v oblasti grantů EU, neboť k jejich rolím má patřit servis a poradenství pro tuzemské kulturní subjekty. Jsme si vědomi potřeby širší a hlubší provázanosti kulturní politiky a cestovního ruchu. Kulturní turistika je významným faktorem regionálního rozvoje – podporuje rozšiřování a zkvalitňování služeb, vytváření nových pracovních míst a podílí se také na zlepšování komunikace mezi národy i jednotlivci.

Kulturní vzdělanost

Mezi oblastmi priorit kulturní politiky řadíme podporu výchovy a osvěty o kulturních dějinách a současnosti naší země. Roli vzdělávacích institucí musí kromě školy převzít i kulturní instituce a zaměřit svoji činnost nejen na prezentaci artefaktů a památek, ale také na výchovné a vzdělávací aktivity pro různé skupiny obyvatel ČR. Podpora státu musí směřovat i do sféry uměleckého vzdělávání.

Média veřejné služby (tzv. veřejnoprávní média)

Podpoříme skutečnou finanční i organizační nezávislost televize a rozhlasu veřejné služby. Podpoříme takový model řídicí rady, který zamezí politickému ovlivňování a zasahování do činnosti médií. Navrhujeme pravidelnou valorizaci televizních a rozhlasových poplatků v závislosti na inflaci, aby byla odstraněna možnost politického tlaku na média prostřednictvím výše poplatků.

2.3. Odpovědná politika pro kvalitní život

SNK Evropští demokraté se ve svém programu řídí principy udržitelného rozvoje, které se prolínají všemi oblastmi života. Nejedná se jen o pouhou ochranu životního prostředí, ale o odpovědný a komplexní přístup. Vycházíme ze skutečnosti, že podmínky, v nichž žijeme, zásadně ovlivňují kvalitu našeho života, ale i naši budoucí prosperitu. V minulosti bylo považováno téměř za přirozené dosahovat prosperity i na úkor kvality života. Nejen příklady rozvinutých evropských zemí však ukazují, že právě státy, které nejvíce dbají na kvalitu ochrany životního prostředí, dosahují dlouhodobě stabilní prosperity. Princip udržitelného rozvoje považujeme za zásadní bod našeho programu. Nechceme ztratit kontakt s přírodou. Chceme ji uchovat jak pro naše potomky, tak i pro návštěvníky, kteří k nám kvůli přírodě a krajině jezdí. Pro průmyslovou činnost musíme využívat řadu míst ve starých industriálních oblastech, kde stojí zbytky zaniklých továren. Neničme krajinu, přírodu a ornou půdu dalšími průmyslovými zónami vybudovanými „na zelené louce“. Žádáme inteligentní a nezkorumpované územní plánování se zapojením občanů, obcí i regionů. Příroda je pramen kvality života, nikoli pouhá překážka pro expanzi průmyslových zón. Naše ekonomika je energeticky rozmařilá, proto potřebujeme více tlaku na využití obnovitelných zdrojů, alternativní energie a podpory malých výrobců. Rozvoj regionů nám nabízí příležitost k tomu, aby se kvalita životních podmínek zvyšovala podle potřeb a zájmů obcí a jejich obyvatel. Pro další vývoj regionů považujeme za podstatné, aby se i obyvatelé menších měst mohli těšit z výrazně lepší dostupnosti správních institucí. Konkurenceschopnost pro nás neznamena jen nízkonákladovou výrobu žádaného zboží, ale zejména nabídku moderních technologií a nápadů ohleduplných k životnímu prostředí.

Politika odpovědnosti vychází z principů udržitelného rozvoje

Odpovědná politika je výchozím politickým principem SNK ED ve vztahu k životnímu prostředí. Odpovědnost není koncept pasivní či ochranný, nemá jen zakazovat a nařizovat. Ochranný přístup je na místě jen v případech, kdy je to zcela nevyhnutelné. Politika odpovědnosti minimalizuje, tlumí a řeší zdánlivé rozpory mezi ochranou prostředí a hospodářskými zájmy. Znamená to zvyšování vzdělanosti, soustavné informování veřejnosti a

tlak na změnu spotřebního i výrobního chování. Politika odpovědnosti znamená nejen šetrná řešení v dopravě, regionálním rozvoji, hospodaření či zemědělství, ale i výchovu k šetrnému nakládání se všemi zdroji a energiemi. Dosavadní vzorce výroby a spotřeby mnohdy nejsou v souladu s potřebami šetrného využívání přírodních zdrojů. Zavedení a používání nástrojů a mechanismů k podpoře změny těchto vzorců přispěje ke zvýšení kvality života. Zejména chceme podporovat výchovu a vzdělávání sledující výše uvedené cíle.

Šetrná doprava pro kvalitnější život

Státní dopravní politika musí respektovat politiku šetrnosti k životnímu prostředí, zapotřebí je také urychlit a zkvalitnit modernizaci, výstavbu a údržbu dopravních cest. Naším cílem je zabezpečit dopravní obslužnost celého území státu a poskytnout dostupnou možnost přepravy všem občanům, vytvořit rovnocenné podmínky pro všechna dopravní odvětví dopravy a využít veškerých možností k razantnímu zvýšení bezpečnosti dopravy. Nová dopravní politika České republiky musí tyto cíle nejen jasně definovat, ale též stanovit nástroje a termíny jejich splnění včetně dělby pravomocí mezi obce, kraje a stát.

Cíle dopravní politiky

Za hlavní cíle dopravní politiky považujeme:

- nadřadit bezpečnost dopravy a její vliv na životní prostředí nad ekonomické zájmy a uplatnit princip provázanosti při budování všech úrovní a článků dopravní infrastruktury
- zajistit návaznost české a evropské dopravní sítě, dokončit základní dopravní systém
- udržet systém veřejné dopravy na ekonomicky únosné hladině
- přistupovat k investicím do dopravy ze strategického hlediska, aby bylo možné finančně a časově náročné požadavky kladené na dopravní systém uspokojit v co nejkratší době
- zajistit dostatečné finanční zdroje na údržbu, opravy, modernizaci a výstavbu dopravní infrastruktury nápravou nedostatečného fungování Státního fondu dopravní infrastruktury

Šetrný přístup k dopravě

Princip šetrného přístupu ohleduplného k životnímu prostředí znamená:

- definovat veřejný zájem při výstavbě a modernizaci dopravních cest ve vztahu k životnímu prostředí
- posuzovat dopravní stavby již ve fázi koncepcí z hlediska ochrany životního prostředí
- vytvořit právní prostředí umožňující postupný přechod nákladní – zejména tranzitní – přepravy ze silnic na železnici
- preferovat rozvoj kombinované dopravy pro vyšší komfort cestující veřejnosti
- zajistit postupnou výstavbu ekoduktů (biomostů – průchodů s přírodním povrchem pro živočichy) na silně vytižených dopravních cestách
- preferovat účinná alternativní paliva a ekologické pohony
- regulovat vjezd automobilů do historických center měst a zajistit tak, aby se města stala přátelská vůči pěším a cyklistům

Modernizace dopravní cesty

Zrychlit modernizaci a výstavbu dopravních cest a zajistit jejich řádnou údržbu znamená:

- modernizovat železniční infrastrukturu včetně elektrizace důležitých tratí,
- zajistit postupnou výstavbu dálnic a rychlostních silnic,
- modernizovat silnice I., II. a III. třídy, zejména z prostředků vybraných ze spotřební daně z pohonných hmot,
- urychlit přípravu a zajistit postupnou výstavbu vysokorychlostních železničních tratí a ochranu jejich územních koridorů,
- více využívat při modernizaci dopravní infrastruktury všechny dostupné zdroje financování (stát, kraje, obce, fondy Evropské unie, půjčky bank, soukromý sektor)

Zlepšení dopravní dostupnosti

Cílem politiky SNK Evropští demokraté je zabezpečit dopravní obslužnost celého území státu a možnost přepravy všem občanům. Za priority považujeme:

- zajistit přiměřený rozsah veřejné dopravy do každé obce včetně venkovských sídel (základní dopravní obslužnost)
- zachovat konkurenceschopnost veřejné osobní dopravy vůči individuální dopravě s pomocí vyrovnávacích dotací tam, kde dochází k poškození životního prostředí (městská koncentrovaná zástavba, chráněná přírodní území)
- rozvíjet integrované dopravní systémy velkých měst a aglomerací postavené na kolejové dopravě
- zajistit součinnost jednotlivých druhů dopravy budováním P+R parkovišť u železničních stanic a výhledově zřizovat půjčovny elektromobilů pro šetrnější dopravu v cílových městech
- věnovat více pozornosti infrastruktuře pěší a cyklistické dopravy

Šetrné město

Kvalitu života velkých měst spojujeme s odlehčením měst, především jejich center, od automobilové dopravy, odkloněním transitní dopravy, zvýšením bezpečnosti občanů, dostupností přiměřeného bydlení, zvýšením úrovně veřejných prostorů a celkovým zkvalitněním prostředí pro život.

Šetrné územní plánování

Důsledným využíváním nástrojů územního plánování a stavebního zákona budeme bránit znehodnocování příměstské krajiny a nebudeme podporovat urbanistický růst měst za svoji přirozenou hranicí. Ekonomickými nástroji (infrastrukturní daň) budeme přesvědčovat investory, aby znovu využili volné a již nevyužívané pozemky v zastavěném území měst (zpravidla bývalé plochy průmyslové výroby - brownfields) a podpoříme projekty, které povedou k jejich zapojení do organismu města. Přednostní využití brownfields musí mít přednost před „průmyslovými zónami“ mimo zastavěné území měst.

Veřejná doprava

Při organizaci dopravy ve městech budeme podporovat pouze takové projekty, které povedou k vytváření efektivních sítí veřejné městské a příměstské integrované dopravy s možností vzájemného přestupu mezi jednotlivými dopravními systémy. Budeme preferovat projekty, které povedou k nižšímu zatížení měst individuální automobilovou dopravou, a podpoříme budování hromadných parkovišť na okrajích měst napojených na veřejnou dopravu.

Kvalitní infrastruktura

Jsme pro moderní, kvalitní a bezpečné infrastrukturní sítě ve městech. Proto podpoříme rekonstrukce zastaralých vodovodních a kanalizačních sítí, budeme preferovat projekty, které budou zaměřeny na budování integrovaných kolektorů v centrálních částech měst, a podpoříme úplné pokrytí městského prostředí bezdrátovým přístupem k internetu.

Šetrná politika bydlení.

Role komunální sféry v bytové politice

Role měst a obcí je zásadní v oblasti sociální (bydlení pro občany v nezaviněné tísní) a rozvojové (plánování a územní příprava). Vzhledem opožděnému vzniku fungujícího trhu s byty je třeba počítat s několikaletým přechodným obdobím, v němž bude město a některé obce (s finanční podporou státu) iniciovat a spolugarantovat výstavbu startovacích nájemních bytů pro mladé – dostupnost tzv. prvního bydlení je nyní stále nedostatečná.

Deregulace nájemného

SNK Evropští demokraté dlouhodobě podporovali uvolnění a ekonomickou optimalizaci nájemného v bytech. Způsob, jakým dosavadní vlády uvolňovaly nájemné (hlavní kritérium byla velikost územního sídla), měl za následek mnohdy ekonomicky nesmyslné výše nájemného, které naprosto nerespektovalo ekonomiku a technický stav domů. Tato nesporná skutečnost se stává nebezpečnou překážkou v soudních případech při posuzování oprávněnosti požadovaného nájemného ze strany majitelů bytů. Pokusy o sestavení cenových map často selhávají na skutečnosti, že majitelé bytů mnohdy vybírali nájemné vyšší, než které ve skutečnosti přiznávali, pokud jej vůbec přiznali. Chceme jít cestou Švýcarského modelu tvorby nájemného, který zaručuje majitelům bytů přiměřený zisk z nájemného, nájemcům jasná pravidla při soudních sporech a státu poměrně přesný přehled o vybíraném nájemném.

Odpovědná regionální politika

Politika udržitelného rozvoje kraje

I nadále budeme důsledně dbát na principy udržitelného rozvoje kraje, s vazbou na rozvoj jednotlivých území obcí s přesahem na udržitelný rozvoj České republiky jako nejvyššího územněsprávního celku. Provázanost rozvojových dokumentů na různých úrovních veřejné správy považujeme za základní předpoklad prosperity jednotlivých odvětví na úrovni ČR.

Odpovědná politika pro venkov

Společná zemědělská politika EU

SNK Evropští demokraté podporují co nejrychlejší změnu evropské zemědělské politiky, která je pro naše zemědělce diskriminační. Neumožňuje dostatečnou ochranu krajiny a zcela odporuje evropské snaze otevřít trh se zemědělskými výrobky i produkci rozvojového světa. V rámci EU je současná podoba zemědělské politiky nerovná i vůči našim zemědělcům. Pro české zemědělství postavené na středních a velkých farmách je evropská politika, jež podporuje zejména malé rolníky, nevyhovující. Současný stav dotací je demotivující a nepodporuje šetrný přístup ke krajině. Chceme prosadit více tržní přístup, neboť jsme přesvědčeni o vysoké konkurenceschopnosti českého zemědělství. Požadujeme směřování dotací především do oblastí tvorby krajiny, ochrany půdního fondu a pěstování technických plodin.

Ministerstvo zemědělství a venkova

SNK Evropští demokraté zastávají názor, že není možné činit zásadní rozdíl mezi hospodařením na půdě a rozvojem venkova, tedy zemědělskou politikou a politikou venkova. Proto hodláme spojit činnost ministerstva zemědělství a rozvoj venkova, který dosud obhospodařuje ministerstvo pro místní rozvoj. Toto spojení umožní jednodušší a přehlednější koncentraci dotací na skutečně smysluplné rozvojové projekty venkovských obcí a budování podmínek pro podnikatelské prostředí na venkově. Podpoří efektivní spolupráci venkovských obcí, zefektivní podporu pro nezemědělské podnikání na venkově, transformuje dosavadní rozdrobené národní dotační programy pro zemědělství a zefektivní pozemkové úpravy na venkově. SNK Evropští demokraté podporují využití opuštěných zemědělských areálů. Jednotlivé dále navrhované podpůrné programy nebo opatření budou doplněny o vymezení podporovaných venkovských oblastí se soustředěnou podporou státu tak, aby pomoc byla koncentrována do nerozvojových venkovských regionů. SNK Evropští demokraté navrhnou vyjmout dosavadní kompetence v oblasti rozvoje venkova (programu obnovy venkova) z působnosti ministerstva pro místní rozvoj a přesunout je na nově vytvořené ministerstvo zemědělství a venkova, které by garantovalo rozvoj venkovských oblastí od péče o krajinu až po rozvoj sídelních jednotek. Dosavadní péče o venkov a zemědělství je rozdělena mezi ministerstvo pro místní rozvoj a

ministerstvo zemědělství. Obě instituce jen obtížně koordinují některé rozvojové programy, ale hlavní objem podpory činností na venkově prochází oběma úřady bez vzájemné koordinace nebo kontroly.

Koncentrace na Program obnovy venkova

Jednotlivé obce spolu soutěží o malé objemy prostředků v rámci omezených dotačních programů. Podpora je často využívána na málo efektivní odstraňování starých zátěží a neslouží k podpoře rozvoje jednotlivých obcí. SNK Evropští demokraté navrhuji:

- zvýšit objem prostředků pro Program obnovy venkova (POV) za účelem kofinancování unijních zdrojů
- vytvoření speciálního dotačního podprogramu v rámci POV k podpoře projektové přípravy pro fondy EU

Cílem tohoto opatření je zajistit podporu pro velké strukturální projekty spolufinancované z fondů EU a tím i skutečné impulsy pro rozvoj venkova.

Podpora pro nezemědělské živnostenské podnikání

Původně dominantní zemědělské podnikání na venkově nyní představuje z hlediska zaměstnanosti jen velmi malý podíl. Protože na venkově lze jen těžko vytvářet nová pracovní místa, musí obyvatelé dojíždět za zaměstnáním do regionálních center. Proto podporujeme vytváření dalších nezemědělských pracovních míst na venkově, která zajistí lepší podmínky pro stabilizaci místního obyvatelstva. Podnikání na venkově má především živnostenský charakter vyznačující se malým počtem zaměstnanců. Podpora bude směřována na všechny podniky s 10 či méně zaměstnanci v obcích do 2000 obyvatel (mimo metropolitní zázemí). Navrhujeme:

- zahrnout do Programu podpory malého a středního podnikání zvláštní dotace se zjednodušenou strukturou a podmínkami pro mikropodniky do 10 zaměstnanců,
- vytvořit poradenská a konzultační centra pro podnikání na venkově; měla by být založena na bázi regionálních rozvojových agentur nebo krajských úřadů včetně zajištění účetnictví a vedení evidence v dotyčných mikropodnicích.

Tento cíl vyžaduje úpravu dosavadních podmínek pro podporu v rámci Programu podpory pro malé a střední podnikání. Oprávněným požadavkům obyvatel chráněných území je třeba vyjít vstříc také podporou malého a středního podnikání, které nebude orientováno jenom na turistický ruch.

Vytvoření národního dotačního programu pro zemědělství

Podpora pro zemědělské a lesnické podnikání je rozdrobena do několika dotačních programů a dále členěna na velké množství dílčích podprogramů pro specifické výrobce nebo typy činnosti. Podpora se poskytuje na základě pouhého faktu nějaké činnosti a nikoliv na projektovém základě. Předkladatel žádosti o podporu tedy nemusí připravovat inovační projekt, nýbrž může žádat o nevratnou podporu některé dílčí činnosti.

SNK Evropští demokraté proto navrhuji vytvoření komplexního rámce pro národní dotační podporu zemědělství (s výjimkou doplňkových příspěvků na přímé platby a podpory typu Podpůrného garančního rolnického a lesnického fondu), který by umožnil koncentraci prostředků z hlediska skutečně významných činností pro tvorbu a ochranu kulturní krajiny a rozvoje zemědělské činnosti a který by současně umožnil specifické vymezení přednostně podporovaných oblastí (znevýhodněné oblasti - LFA). Program musí důsledně vycházet z projektové podpory, tedy z podpory přidělované na základě připraveného a kontrolovatelného projektu včetně následného vyhodnocení efektivity poskytnutých prostředků. SNK ED navrhuji:

- omezení dosavadní podpory formou dílčích dotačních programů ministerstva zemědělství,
- založení komplexního programu podpory zemědělských činností včetně činností na ochranu a tvorbu kulturní krajiny,
- poskytování podpory pouze na základě předloženého a kontrolovatelného projektu,
- vymezení území se zvýšenou mírou podpory shodně s vymezením znevýhodněných oblastí.

Revitalizace opuštěných zemědělských areálů

Po transformaci zemědělských podniků je nyní celá řada původních provozoven vybudovaných v 60–80. letech opuštěna. Tyto areály značně chátrají, jsou často zatíženy nevypořádanými podíly po zaniklých družstvech, mají složité nebo nejasné vlastnické vztahy, představují stavební a ekologickou hrozbu a poškozují urbanistickou strukturu sídel. V této oblasti se předpokládá vytvoření dotačního programu obdobného dotačnímu programu pro revitalizaci opuštěných vojenských posádek (program ministerstva pro místní rozvoj) s cílem buď dotyčné stavby odstranit a vrátit krajinu do původního stavu, nebo využít tato území a jejich části pro podporu malého a středního podnikání na venkově. K programu se mohou přihlásit jak obce, tak i další právnické a fyzické subjekty, které na základě vypracovaného projektu navrhnou další využití tohoto území.

Šetrné hospodaření v lese

Hospodaření na lesní půdě

Hospodaření na lesní půdě je součástí jak politiky rozvoje venkova, tak i politiky životního prostředí. Jsme připraveni podporovat takové formy hospodaření na lesní půdě, které povede především ke zvýšení biodiverzity lesních porostů. Jsme si vědomi především ekostabilizujících funkcí lesa a budeme podporovat šetrné formy hospodaření, které budou v souladu s udržitelným rozvojem prostředí. Ač je podíl lesního hospodářství na HDP malý, je z výše uvedeného důvodu nezbytně nutné, aby i nadále lesní hospodářství bylo jedním z tradičních venkovských odvětví, a to i s vlivem na pracovní příležitosti a tím i rozvoj venkovských oblastí. Jsme přesvědčeni, že je nutné přejít na širší systémy politiky a podpory. Proto podporujeme postupný vznik evropské politiky rozvoje venkova tak, jak je zatím pouze naznačena v novém fondu EU s názvem Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. V rámci tohoto fondu je také velmi výrazně zastoupena i podpora pro vlastníky a hospodáře na lesních pozemcích.

Vlastnictví lesních pozemků

SNK Evropští demokraté prosazují všechny formy vlastnictví lesních pozemků. Budeme podporovat dobrovolné sdružování drobných vlastníků pozemků určených k plnění funkce lesa do společenství vlastníků. Domníváme se, že především v lokalitách, které podléhají specifické formě ochrany (CHKO, NP, apod.), je účelné, aby lesní pozemky měly stabilizované vlastníky. Připouštíme i možnost převedení části pozemků určených k plnění funkcí lesa mimo exponované polohy do vlastnictví krajů.

Státní dohled

Není potřeba zpříšňovat dohled státní správy, spíše nastavit vyšší sankce tak, aby se ignorování LHP a porušování řádného hospodaření v lesích (potažmo podle lesního zákona) se nevyplácelo. Za podstatné považujeme především jednoznačný a transparentní výkon činnosti s jasným vymezením role všech subjektů a to včetně osobní odpovědnosti za chybná nebo závadná rozhodnutí.

2.4. Podpora rodiny, rovné příležitosti žen a mužů

SNK ED podporuje aktivně zásadu rovných příležitostí žen a mužů v pracovním, politickém i osobním životě a svobodu volby zaměstnání a formy péče o rodinu. SNK ED podporuje zásadu rovného odměňování za stejnou práci žen a mužů, dále podporuje flexibilní formy práce/sdílené úvazky a zkrácené úvazky proto, aby se každý mohl svobodně rozhodnout, kolik hodin chce a může věnovat práci a kolik hodin péči o svoje potomky či předky. Podpoříme legislativu, která umožní plnohodnotnou práci z domova a za tím účelem podporuje další rozšiřování služeb přístupu k vysokorychlostnímu internetu. Podporujeme renesanci školek jako zařízení péče o

předškolní děti. Podporujeme obnovu obecních školek, ale i další rozvoj školek, které patří firmám. Legislativně podpoříme zaměstnavatele v tom, aby měli skutečný zájem o návrat žen z mateřské dovolené zpět do pracovního procesu.

Rovné příležitosti žen a mužů

Princip SNK Evropských demokratů je jasný: důsledné uplatňování rovného zacházení s muži a se ženami. Hlásíme se k principům lidských práv a rovných šancí pro každého bez ohledu na jeho pohlaví, rasu, národnost, náboženské vyznání, věk, sociální původ a zdravotní postižení.

Ženy na pracovním trhu

Prosazujeme vyšší uplatnění žen na trhu práce a plné využití jejich potenciálu. Hlásíme se k zásadě rovného odměňování za práci stejné hodnoty a rovného zacházení na pracovním trhu. Podporujeme zavádění flexibilních forem zaměstnání a vytváření pracovních podmínek pro rodiče a osoby pečující o osoby blízké. Deklarujeme zájem dostat ženy do vedoucích pozic.

Rovný přístup z hlediska uplatnění na trhu práce pro lidi ve skupině 50+

Situace na trhu práce pro lidi ve věku nad 50 let, mnohdy i od 45 let, se výrazně zhoršuje. Navíc se podíl této skupiny v neustále stárnoucí populaci zvyšuje. Získat práci je problematické i pro absolventy VŠ se zkušenostmi a odbornou praxí. SNK ED bude podporovat taková opatření, která zamezí časté diskriminaci této skupiny na pracovním trhu. Příkladem musí jít zejména veřejný sektor, města, obce i ministerstva při výběru nových pracovníků. Důležitou roli hrají rekvalifikační programy. Význam životních zkušeností, zodpovědnosti a rozvahy zaměstnanců ve skupině 50+ je třeba zdůraznit i ve specifické osvětové kampani.

Podpora větší účasti žen v politice

Politika je aktivita, při které se rozhoduje o podmínkách denního života všech občanů, tedy jak žen, tak mužů, tak seniorů i dětí všeho věku. Politická rozhodnutí tedy zasahují všechny skupiny obyvatel bez rozdílu. Proto je v zásadě potřebné, aby při formování politik a konkrétních politických opatření, která jsou uváděna v život formou legislativních opatření, byly zastoupeny různé pohledy na danou věc. Z toho důvodu SNK ED prosazuje vyrovnané zastoupení žen a mužů v politickém systému a v legislativních procesech.

Výchova k rovnoprávnosti

SNK ED podporuje výchovu k rovnoprávnosti na všech úrovních vzdělávacího systému. Škola má vychovávat sebevědomého jedince bez předsudků, který si je vědom svých lidských i občanských práv a samozřejmě požaduje jejich respektování ve společnosti. Takovou výchovu k rovnoprávnosti musí podporovat nejen škola, ale i veřejnoprávní média, která mají tuto povinnost danou ve svých statutech. Podpora výchovy k rovnoprávnosti bude podpořena i legislativními opatřeními v oblasti regulace reklamy.

Možnost volby

Hájíme osobní svobodu jednotlivce, právo na jeho soukromí a na tělesnou integritu. Pro ženy je tento princip spojený s právem na rozhodnutí o těhotenství. Nejsme pro omezování tohoto práva žen státem a navrhujeme jiné prostředky a metody vedoucí ke snížení počtu interrupcí – informovanost, osvětu a sexuální výchovu, jednodušší adopce a legalizace anonymních porodů, zabezpečení kvalitní lékařské péče spolu s důstojnými podmínkami v porodnicích a zdravotnických zařízeních a zavádění účinných forem pomoci pro nastávající matky v sociální nouzi.

Rovné příležitosti pro rodiny s dětmi

Současný nepříznivý demografický vývoj je důsledkem mnoha příčin a netýká se jen České republiky. Rodiny s dětmi jsou v podstatě znevýhodňovány ve společnosti, která je přednostně

orientována na výkon, úspěch a krátkodobé požitky. To vede mladé ženy a muže k tomu, že odkládají založení rodiny do pozdějšího věku a dávají přednost jednomu dítěti. Rodina je pro SNK Evropské demokratty základní jednotkou fungování společnosti. Příčiny mnoha problémů ve společnosti lze najít ve výchově dětí v rodině, stabilita společnosti závisí na kvalitě a soudržnosti života rodiny, mezigenerační solidarita zase pomáhá v řešení problémů výchovy dětí i péče o seniory. Uvědomujeme si důležitost podpory rodičovství a navrhujeme řešení pro rodiče s dětmi, která jsou součástí několika programů – od daňové reformy, důchodové reformy, přes rovné šance žen až po bytovou politiku.

2.5. Rovné šance pro menšiny a potřebné

Po období nepřírozené komunistické uniformizace se stále více prosazují rozdíly mezi lidmi, odlišnosti uvnitř společnosti a rozmanitost nejrůznějších menšin. Pro naši zemi je výhodné a důležité, aby menšiny měly rovné příležitosti a rovné šance na uplatnění. Diskriminace je nejen neslušná, ale i drahá, protože ji stát zpravidla musí tlumit a finančně kompenzovat. Nezájem o menšiny ze strany státu a obcí je nebezpečný alibismus, který se nakonec ani státu ani obcím nevyplácí.

Mezigenerační solidarita, péče rodiny

Péči o seniory by se měly zabývat nejen jejich vlastní rodiny s využitím nabídky široké palety komunitních sociálních služeb (domácí péče, denní centra, odlehčující péče). SNK Evropští demokraté podporují politiku posilování a výchovy k mezigenerační spolupráci, aby senioři neměli pocit, že jsou společnosti na obtíž. Senior a jeho rodina mají právo rozhodnout o výběru sociální služby (ústavní/ komunitní/ostatní). Pečující osoba má nárok na příspěvek při péči o blízkou či jinou osobu, který by měl být vyšší než doposud.

Rovné šance Romů

Naším cílem je nenásilná, cílevědomá aktivní integrace Romů do českého prostředí při znalosti a pochopení potřeb, které Romové mají k tomu, aby taková integrace mohla být úspěšná. Pro integraci Romů budeme hledat nové cesty a vybírat nejlepší příklady ze zahraničí a zároveň podporovat přirozené romské autority v tom, aby svým vlastním příkladem pomáhali dalším Romům v integraci do majoritní společnosti. Jedním z předpokladů úspěšné integrace je navrácení romských dětí do běžných základních škol, ze kterých mohou pokračovat i do dalších stupňů vzdělávání. Předpokladem je zavedení přípravných tříd, které umožní romským dětem začít výuku na stejné startovní čáře, jako české děti. Cestou k úspěchu a realizaci romských rodin jsou dobře zvládnutý jazyk, vzdělání a možnost získat kvalifikovanou práci. Jedině vzdělání, sebevědomí Romové, kteří se aktivně podílejí na rozhodování o své vlastní účasti ve společnosti, dokáží ochránit, kultivovat a hrdě rozvíjet svoji kulturní, jazykovou a etnickou svébytnost. Klíčem ke změnám musí být obnovení snahy o systematické zvyšování šancí romských dětí absolvovat základní vzdělání a dostat se na střední a vysoké školy. K dalším důležitým faktorům patří podpora rodin, které usilují o mobilitu svých dětí a mají zájem o přechod do integrovaného postavení, jejich zaměstnanost a zlepšení životních podmínek.

Spolupráce s obcemi

Integrační a podpůrné programy musí být realizovány především ve spolupráci s obcemi, které nejlépe znají místní podmínky, ale nakonec i své místní obyvatele. Obce musí hrát klíčovou roli při začleňování. Hledání správné synergie centrální politiky (sociální, vzdělávací i dotační) a komunální politiky s nevládními aktivitami je hlavním předpokladem úspěchu. Zájem obcí o takovou činnost zajistí především účelově vázané financování a poskytnutí odpovídající personální a kvalifikované podpory, která obcím v současnosti často chybí. Významné jsou také

kapacity umožňující adekvátní diagnózu místní situace a integrační programy, jejichž zaměření i realizace musí být dlouhodobá.

Rovné příležitosti osobám se zdravotním postižením

SNK Evropští demokraté podporují začleňování zdravotně postižených do společnosti a zásadně odmítají jejich odsunování do zvláštních zařízení a institucí. Chceme zajistit začlenění dětí se zvláštními potřebami do běžných škol, dospělých do otevřeného trhu práce a umožnit jim tak plnohodnotný život. SNK ED podpoří pomocí státní dotační politiky takové školy, které sami projeví zájem o umístění a vzdělávání dětí se zdravotním postižením a budou ochotné vybudovat pro ně potřebnou infrastrukturu. SNK Evropští demokraté podpoří transformaci ústavní péče na služby komunitního typu.

Rovné příležitosti potřebným

Rovné příležitosti mládeži z výchovných ústavů a lidem po výkonu trestu s výjimkou recidivistů

Někteří občané opouštějící výchovné ústavy a věznice zůstávají bez prostředků, zázemí, sociálních dovedností a návyků. Především jim však schází motivace k odpovědnosti za sebe samotné. Jsou ohroženi prostitucí, kriminalitou a dalšími sociálně patologickými jevy. U těch, kteří nemají dostatečné zázemí (rodinu, bydlení), hrozí opakované páchaní trestných činů či bezdomovectví. Podporujeme proto projekty „domů na půli cesty“, které usnadňují postupný přechod a adaptaci na běžný život.

Důsledná regulace hazardu.

Provozování heren je úzce spojeno s kriminálním prostředím a s dalšími sociálně patologickými jevy jako je např. provozování prostituce, či prodej drog. Rodinné rozpočty hráčů jsou tímto negativním jevem těžce postiženy, což má tíživý dopad na život jejich nejbližších – dětí a partnerů. Prostředí hazardu má zjevný asociální a patologický rozměr a jeho negativní působení především na dospívající mládež je společensky nežádoucí. V neposlední řadě pak v omezení hazardu spatřujeme jednu z cest ke snížení nákladů ze sociálního a zdravotního systému (léčba závislosti, sociální podpora apod.). Obce a kraje musí mít nástroje pro účinnou regulaci či eliminaci hazardu na svém území. Povolování kasin a dalších herních zařízení na úrovni ministerstva financí není možné bez souhlasu dotčených obcí a krajů. Povolovaná herní zařízení přitom musí podléhat striktnímu a poměrně vysokému zdanění, jehož výnosy plynou do státního, krajských a obecních rozpočtů.

Rovné příležitosti cizincům

Považujeme za žádoucí, aby stát podporoval činnost těch cizinců, kteří jsou na území našeho státu legálně a v případě potřeby pomohl jednorázově i těm cizincům, kteří jsou na našem území nelegálně tak, aby zabránil jejich zneužívání a omezil protiprávní chování těchto cizinců a těch, kteří jejich nelegální pobyt zneužívají.

Je zapotřebí povzbudit cizince, kteří se u nás rozhodnou pracovat a žít, aby měli možnost u nás pracovat a žít legálně a plně se zapojit do života naší společnosti. Cílem je uvolnit, v případě oboustranného zájmu, a při dodržování všech platných zákonů ČR cizincům cestu k integraci, usídlení a získání dlouhodobého pobytu nebo občanství.

Prosazování rovných příležitostí v praxi - financování měst a obcí:

SNK ED podporuje využívání principu „komunitní rozpočtování“ při sestavování rozpočtu měst a obcí. Princip komunitního rozpočtování znamená, že města a obce při sestavování svých rozpočtů využívají statistických údajů o složení obyvatel vlastní obce a směřují rozpočtové

výdaje tak, aby byly spravedlivě financovány potřeby všech skupin obyvatel, tedy např. i potřeby žen, dětí, seniorů. Využívání principu komunitního rozpočtování pak přináší i další pozitivní synergické efekty jako je zvýšení transparentnosti výdajů obecního rozpočtu a jejich konkrétního účelu, zvýšení efektivity provozních a investičních výdajů měst a obcí - prostředky obce pak směřují tam, kde jsou skutečně potřebné a plně využívány. Zapojení spolehlivých statistických dat pak umožňuje sledovat vývoj obce v dalším časovém horizontu, lépe odhadovat budoucí vývoj a potřeby financování ve střednědobém a dlouhodobém výhledu a tak v rozpočtu zohlednit i principy udržitelného rozvoje obce.

2.6 Koncepce zdravotní péče v ČR

Více než dvacet pět let po sametové revoluci najdeme v České republice nesourodou změť různých nemocničních zařízení o různých velikostech, různých zaměření a forem. Stát se stará pouze o fakultní nemocnice a povinností krajů je zabezpečit zbývající. Vzhledem k tomu, že neexistuje jasný systém nastavení péče, každý kraj si dle aktuální situace vytváří svůj vlastní model. V některých krajích jsou fakultní nemocnice, které se svým vybavením a zázemím automaticky staví na přední místo. Některé kraje však fakultní nemocnice nemají, a tak se většinou z jedné krajské nemocnice stane ta, která zaštiťuje ostatní. Další otázkou zůstává i forma, - akciové společnosti či holdingy, někde je část nemocnic privátních a jinde jsou nemocnice příspěvkovými organizacemi. Domníváme se, že by měla vzniknout jasná dvoustupňová koncepce. Nejvýše by přitom měly být postaveny fakultní nemocnice, které zajistí veškerou vysoce specializovanou péči o pacienty s nejmájnějšími diagnózami. Pokud v kraji není fakultní nemocnice, ujala by se této role největší krajská nemocnice. Centra specializované péče, jako např. trauma centra I. stupně, kardiologická či onkologická centra, by měla být situována do fakultních nemocnic jako spádová pro přesně definovanou oblast republiky. Cílem je nastavení jednotného systému zdravotní péče v České republice.

Systém návaznosti

Pod tímto pojmem rozumíme jasně definovanou provázanost mezi lůžky akutními, lůžky následné péče a sociálními lůžky. Provázanost mezi nemocnicemi, léčebnami dlouhodobě nemocných a domovy pro seniory. Cílem je zjednodušení a nastavení transparentního systému fungování.

DRG platba

Pod tímto pojmem je třeba chápat platbu za jednotlivou diagnózu. V dnešní době jsou fakultní nemocnice placeny jinak než nemocnice ostatní. To znamená, že za stejně provedený výkon, např. operaci apendixu, dostane fakultní nemocnice dvakrát více finančních prostředků než ostatní nemocnice. Cílem SNK ED je narovnání plateb na stejnou úroveň.

Stanovení standardu zdravotních výkonů

Tento bod těsně souvisí s bodem předešlým. Jedná se o jasné definování lékařských i sesterských postupů. Standardy, jejichž cílem je sjednocení postupů u jednotlivých diagnóz, by měly být aktualizovány každé dva roky.

Definování základní zdravotní péče

Je nezbytné definování základní zdravotní péče pro všechny obyvatele. Tato péče musí být dostupná pro všechny a všude. Musí být definována pro všechny základní, ale i specializované obory. Cílem přitom je zabezpečit pro všechny občany dobře dostupnou a jasně definovanou základní péči.

Povinnost zdravotních pojišťoven

Povinností zdravotních pojišťoven je uzavřít smlouvu s lékařem či zdravotním zařízením, které splňuje zákonem dané podmínky pro provozování své činnosti. Občan má právo si vybrat svého lékaře i lékařské zařízení, kde se chce léčit. Regulace, kterou provádí pojišťovna tím, že sama určuje, s kým smlouvu podepíše, zabraňuje vzniku zdravého konkurenčního prostředí a pacientovi omezuje i možnost výběru. Cílem SNK ED je vytvořit zdravé konkurenční prostředí.

Sjednocení podmínek pro všechny zdravotní pojišťovny

Cílem je vznik jednotného zákona stanovujícího podmínky pro všechny zdravotní pojišťovny.

Spravedlivá soutěž mezi zdravotními pojišťovnami

SNK ED požadují stanovení definice tzv. základního pojištění, které by bylo pro všechny zdravotní pojišťovny stejné. Spoluúčast občana by se neměla týkat život ohrožujících stavů a dalších závažných onemocnění. Navrhujeme využití konkrétních nabídek ve smyslu připojištění.

Prioritní podpora preventivních programů

Dobře nastavený systém preventivních programů pro různé věkové či rizikové skupiny šetří finanční prostředky. Rychlejší diagnostika a včasné odhalení nemoci vedou k jednodušší a kratší době léčby. Navrhujeme vytvořit bonusový program pro občany, kteří tyto programy budou využívat a tím se starat o své zdraví. Naším cílem je nabídnout široké portfolio preventivních programů.

Podpora vzdělání a profesního růstu lékařů

Univerzity zdravotnických studií jsou leckdy vázány ne na fakultní, ale na větší nemocnice v krajích, které sice disponují certifikacemi pro výchovu a vzdělání středního a vyššího zdravotnického personálu, ale jinak státem nejsou podporovány, na rozdíl od fakultních nemocnic, které se starají především o výchovu a vzdělání lékařů. Cílem je jasná definice postgraduálního vzdělání pro všechny stupně zdravotnického vzdělání.

Přehodnocení sazebníků

Důvodem je nereálnost mezi nastaveným bodovým hodnocením, hodnotou bodu a reálnou cenou materiálů, lidské práce a provozních nákladů. Cílem je narovnat vztah mezi počtem bodů, hodnotu bodu a reálnými náklady. Tento úkol je v těsné souvislosti s definováním standardů zdravotní péče.

Restrukturalizace, optimalizace směřující k preferenci ambulantní péče a lůžek následné péče

Vzhledem k tomu, že v jednotlivých krajích je situace odlišná, požadujeme, aby dle dostupnosti a hustoty obyvatel byla provedena restrukturalizace a optimalizace počtu nejen lůžek, ale i samotných nemocnic a léčen dlohodobě nemocných, tedy i lůžek následné péče. Cílem je restrukturalizace zařízení a lůžek v nich.

Zvýšený důraz na ambulantní péči, jednodenní chirurgii a stacionáře

Snaha o zefektivnění, zkrácení ošetrovatelské péče s využitím nejmodernějších méně invazivních léčebných postupů. Cílem je efektivita a zkrácení ošetrovatelské doby.

Léková politika

Transparentnost při určování úhrad a spoluúčasti pacientů. Volně přístupný a pro pacienty snadno dostupný seznam léčiv, která by měla být opět standardizována u jednotlivých onemocnění. Aktualizace tohoto pozitivního listu jednou za rok. Cílem je transparentnost, zprůhlednění a snadnější orientace pro pacienta.

Zajistit návaznost mezi zdravotní a sociální péčí

Je nutné zajistit vztah mezi nemocnicí, léčebnou dlouhodobě nemocných, hospicem, domovem pro seniory a domem s pečovatelskou službou. Opět by měla být jasně definována sestavena síť všech těchto zařízení v republice, jejich provázanost, jejich poslání a úkoly. Cílem jsou dobře fungující a jasně definované vazby mezi jednotlivými zařízeními.

3. Prosperující společnost

Prosperita je nezbytným předpokladem nejen pro růst celkové kvality našeho života, ale také podmínkou pro to, aby ČR zaujala důstojné místo ve spolupracující Evropě. Ekonomická a institucionální transformace České republiky je prakticky ukončena. Přesto z hlediska základních ekonomických ukazatelů, jako je produktivita či hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele ČR, zůstáváme stále poměrně výrazně za svými západními sousedy. Růst HDP a životní úrovně v posledních letech přitom nedává reálnou naději na vyrovnání těchto rozdílů v dohledném horizontu. Cílem ekonomického programu SNK ED je posílit ekonomický růst, který tyto rozdíly bude moci vyrovnat. Ekonomický růst přitom však nesmí jít na úkor kvality života v naší zemi.

Východiskem pro úspěšnou politiku prosperity je fungující, šetrný a výkonný stát. Pouze pokračující tlak na snižování nadbytečných (především mandatorních) výdajů státního rozpočtu, přehledné a kontrolované čerpání výdajů (obcí a krajů), jasné podmínky výběrových řízení a tvrdá protikorupční opatření zajistí úspory nezbytné jak pro investice do lidských zdrojů, vědy, vývoje, výzkumu, vzdělání i kultury, tak pro snížení daní a potřebné sociální reformy.

SNK Evropští demokraté si uvědomují nutnost pohybovat se při určování výdajů v rámci současných možností naší ekonomiky. Postupně chceme dosáhnout vyrovnaného hospodaření státu se zdravou úrovní dluhu, který bude sloužit k investicím do projektů s multiplikačním účinkem. Součástí navrhované politiky prosperity je vnitřní restrukturalizace rozpočtu. Výdaje musí směřovat do produktivních oblastí, nefunkční či zbytečné výdaje je nutné odstranit.

S výše uvedenými fakty souvisí reforma daňové a odvodové soustavy, aby při nižší celkové zátěži poplatníků byla absolutně vybraná částka dostatečná k financování priorit politiky prosperity. Investice do kvality života nebudou znamenat zvýšení výdajů z rozpočtu nad přijatelnou úroveň.

Cíle politiky prosperity SNK ED jsou:

- reforma právního prostředí, zrychlení a zjednodušení podmínek pro podnikání,
- daňová podpora rozvoje malých a středních firem, podpora a zjednodušení vstupu soukromých investic do ekonomiky,
- investice do znalostní ekonomiky zvýšenou podporou vědě, výzkumu a vývoji postupně až do výše 3 procent HDP ročně z veřejných zdrojů, včetně uplatnění daňových nástrojů,
- liberalizace trhu práce – pružné přijímání a uvolňování pracovní síly, snížení nákladů na práci a podpora mobility pracovních sil,
- vstup České republiky do eurozóny, pokud možno ne později než okolní země střední a východní Evropy,
- konsolidace veřejných financí – snížení deficitu státního rozpočtu pod 3 procenta a postupné snižování státního dluhu, zavedení legislativních brzd,
- zjednodušení a zprůhlednění daňové soustavy, přizpůsobení standardní struktury daní v rámci EU,
- postupné snižování celkové daňové zátěže až na 33% HDP,
- změna rozdělení daňové výtěžnosti ve prospěch ekonomické samostatnosti obcí a krajů prostřednictvím pevného podílu na výnosu přímých daní vytvořených v místě (zvýšení motivace samospráv) a nepřímých daní (podpora soudržnosti).

3.1. Zlepšení prostředí pro podnikání

Nižší daně pro malé a střední podniky

Privatizace velkých podniků a finančních institucí do rukou zahraničních vlastníků přinesla naší ekonomice potřebné investice a posílila tolik potřebný růst produktivity. Částečně monopolní či oligopolní charakter těchto privatizovaných odvětví a absence domácích vlastníků však vyvolává nemalé politicko-ekonomické obavy. V zájmu naší budoucí prosperity, ale i ekonomické nezávislosti proto musí být růst malých a středních podniků, které se stanou nosnou silou našeho hospodářství a z nichž vzejde také nový zdravý domácí kapitál. SNK Evropští demokraté proto podpoří rozvoj malých a středních firem, rozvoj služeb a podnikatelských aktivit ve všech velikostních skupinách obcí a měst, s cílem dále rozšiřovat zaměstnavatelskou základnu a trh práce malých firem.

Prvotním nositelem prosperity je svobodný, administrativou a odvody zbytečně nesvázaný živnostník, navazující na prvorepublikové tradice svého stavu. Důraz budeme proto klást na projekty zjednodušující financování rozvoje podnikatelských aktivit.

Navrhujeme sníženou (degresivní daň) ve výši maximálně 15% pro (konsolidované) zisky právnických osob do 10 mil., jejíž výhody pocítí zejména malé a střední podniky. Umožníme tak novým a malým podnikům rychleji růst. Vyšší sazbu daně právnických osob navrhujeme ponechat na úrovni běžné v EU.

Legislativní změny

SNK Evropští demokraté podporují následující zlepšení podnikatelského prostředí:

- zjednodušení živnostenského zákona,
- uznání systému práce na fakturu ve všech oblastech činnosti jako fungující alternativy ke krátkodobým pracovním poměrům,
- paušální vykazování jízdného,
- posílení a zlepšení práce Českomoravské záruční a rozvojové banky tak, aby plnila svou úlohu akcelérátoru podnikání.

Konkurenční zadávání veřejných zakázek

Veřejný sektor zůstává největším objednatelům zboží a služeb od sektoru soukromého prostřednictvím veřejných zakázek. Pro růst produktivity je přitom nezbytné, aby tyto zakázky byly zadávány způsobem tržním, tedy těm dodavatelům, kteří nabízejí nejvyšší kvalitu za nejnižší cenu. Korupce a klientelismus nejsou pouze problémem morálním, či otázkou efektivity při nakládání s veřejnými prostředky. Korupční politicko-podnikatelské vazby uzavírají trh s veřejnými zakázkami před novými produktivními podniky či podnikateli a omezují jejich růst. V korupčním prostředí vítězí ten, kdo více upláčí, ne ten, kdo lépe pracuje. SNK Evropští demokraté proto považují za zásadní a podporují takové změny zákona o zadávání VZ, které omezují prostor pro korupci a posilují konkurenční charakter zadávání VZ. Příkladem může být povinnost zrušení VZ při nedostatečném počtu nabídek, zákonná povinnost odůvodnit kvalifikační požadavky pro uchazeče, které často bývají nástrojem pro eliminaci nežádoucí konkurence, snížení limitů pro soutěžní zadávání VZ, zrušení institutu losování apod.

Konkurence a hospodářská soutěž

Prosazujeme rovnoprávné postavení domácích a zahraničních investorů a podnikatelských subjektů na tuzemském i unijním trhu. Hospodářská soutěž musí probíhat v souladu s omezeními unie, ochranou investic průhledným hospodářským právem a transparentně uplatňovanou regulací na odpovídajících trzích. Takové podmínky umožní jednodušší vstup nových subjektů na existující sektorové trhy. Výsledkem bude zvýšená konkurence a větší efektivita hospodářských subjektů, což hraje do karet zákazníkovi, dále také vede k omezení ekonomických ztrát vznikajících při nedokonalé konkurenci na trhu. Investiční pobídky nesmí být udělovány v rozporu s principem rovného postavení domácích a zahraničních investorů.

Efektivní partnerství soukromého a veřejného sektoru – PPP

SNK Evropští demokraté podporují obezřetný rozvoj systému partnerství veřejného a soukromého sektoru ve formě peněžních i nepeněžních státních, krajských i obecních investic do konkrétních investičních záměrů a projektů. Jejich účelem musí být dosažení předem jasně definovaných přínosů jak pro veřejný sektor, tak pro partnery z privátní sféry. Stát může získat prospěch v podobě pracovních míst, technologií a multiplikačních efektů investic, investice v optimálním případě bude provedena efektivněji než ve veřejném sektoru a riziko její návratnosti ponese soukromý sektor. Rizikem PPP projektů však může být přílišná komplexnost a s tím související netransparentnost výběrových řízení či smluvních vztahů a s tím související korupční potenciál. Pro tyto projekty proto musí důsledně platit režim veřejných zakázek ve smyslu přísného posouzení efektivity projektu, transparentnosti a potřeby pro veřejný sektor.

Rizikový kapitál pomáhá inovovat

Cílem fondů rizikového kapitálu je poskytnout základní prostředky novým podnikatelským záměrům, např. v oblasti nových technologií a přenosu vědeckých výsledků do praxe. Přitom se očekává, že pouze část takových projektů přinese zisk, který uhradí ztráty z projektů neúspěšných. Rizikový kapitál tedy může v podnikání pomoci těm, kteří mají nápady, znalosti a iniciativu, avšak nemají dostatek vlastních zdrojů. Prosadíme proto legislativní podmínky pro jednodušší působení fondů rizikového kapitálu a podpoříme vznik veřejně podporovaného fondu rizikového kapitálu při ČMZRB.

3% HDP pro vědu, výzkum a vývoj

Předpokladem ekonomické prosperity je dynamický vědecký výzkum, jehož zhodnocení směřuje buď zpět do poznání a výuky (základní výzkum) nebo jako aplikovaný výzkum do hospodářské sféry. V obou případech je výzkum investice, která se dříve či později zhodnotí ve výkonnosti a prosperitě společnosti jako celku. Stát bude podporovat vědu jako investici a napomáhat vzniku odpovídající infrastruktury postupně v průběhu 4 let až do výše 3 procent HDP, včetně daňových odpočtů. SNK Evropští demokraté podporují zapojování investičních prostředků a domácích vědeckých týmů do nadnárodních projektů, zejména na úrovni Evropské unie. Významný je také vznik infrastruktury pro investice do výzkumu – ve spolupráci s Hospodářskou komorou a dalšími sdruženími podpoříme budování podnikatelských inkubátorů, agentur na podporu podnikání, poradenských center pro získání startovacích prostředků, rizikových kapitálových fondů atd.

Důraz je třeba klást na růst profesionální výkonnosti jak v akademických aktivitách, tak v transferu výsledků výzkumu do praxe. V oblasti výzkumu zůstává stále nedostatečně využít potenciál našich univerzit a vysokých škol. Navrhujeme zrovnoprávnění financování vědy a výzkumu na VŠ a na Akademii věd podle výsledků a potenciálu dalšího výzkumu. Legislativně i daňově podpoříme spolupráci VŠ a vědeckých ústavů s praxí.

3.2. Trh práce, sociální dávky a politika zaměstnanosti

Pružný trh práce

Pružné zaměstnávání

SNK Evropští demokraté podporují nový zákoník práce směřující k větší flexibilitě a liberalizaci trhu práce. Přestože zákoník práce umožňuje opakované zaměstnání na dobu určitou (do tří let) a snižuje odstupné při délce pracovního vztahu kratší než 2 roky, bude pro specifické profese výhodnější využití systému krátkodobé práce na fakturu, než uzavírání pracovního poměru na dobu určitou. SNK Evropští demokraté podporují jeho použití všude tam, kde je výhodný pro dosažení lepších ekonomických výsledků.

Na druhou stranu je třeba vytvářet legislativní a daňové podmínky pro vyšší zaměstnanost znevýhodněných skupin. Daňově zvýhodníme zaměstnávání matek s dětmi na částečné úvazky. Při zvyšujícím se věku odchodu do důchodu je třeba zamezit věkové diskriminaci při přijímání či propouštění zaměstnanců. Rekvalifikačními programy, osvětovou kampaní a případně daňovými výhodami podpoříme zaměstnávání starších předdůchodových ročníků. Veřejný sektor jako majoritní zaměstnavatel musí jít příkladem v uplatnění principů nediskriminace a rovných šancí v politice zaměstnanosti.

Nezaměstnanost versus zaměstnanost

Vysoká a v některých regionech až chronická nezaměstnanost je drahá a zbytečně udržuje mimo ekonomiku a pracovní trh mnoho produktivních obyvatel. Chronický charakter nezaměstnanosti zejména v severních regionech Čech a Moravy je výsledkem historicky daných strukturálních ekonomických problémů, ale i výrazem nedostatečné aktivity, investice a investic do aktivizačních programů, do překonání sociálního vyloučení i výpadků. Chronickou nezaměstnanost neřeší investice do těžkého průmyslu, dotace, ani daňové úlevy velkým podnikům či průmyslovým zónám, ale především investice do schopnosti lidí orientovat se a pohybovat na pracovním trhu, do jejich kompetence, flexibility a investice formou vzdělání i podpory podnikavosti a snahy o samostatnou obživu. Změna rozvojové strategie regionů od století industriální devastace ke století kvality života a služeb může být smysluplně podpořena státem. V sociální oblasti je pak řešením podmínit výplatu podpory, po počátečním minimálně tříměsíčním období určeným k hledání nové práce, aktivní účastí v rekvalifikaci a na veřejných pracích přiměřených kvalifikaci nezaměstnaného, stejně jako postupné snižování podpory při nástupu do hůře placeného zaměstnání.

Zvyšování kvalifikace

Jednoznačnou prioritou SNK Evropských demokratů je systematické zvyšování kvalifikace a vzdělání. Vzdělávací standardy a akreditační systém musí být účinným nástrojem pro zvýšení kvality našeho vzdělávacího systému a pro vyšší konkurenceschopnost absolventů na evropském trhu práce. Podporujeme přitom znovuzařazení matematiky mezi povinné maturitní předměty na gymnáziích. SNK Evropských demokratů hodlají finančně zvýhodnit účast a spoluodpovědnost práce schopných občanů na rozvoji jejich vlastní kvalifikace, kompetence, pracovní výkonnosti (program Kvalitní život je vzdělaný život).

Imigrace

ČR čelí problému stárnutí populace. Také proto považujeme vhodně řízenou imigraci do ČR za nezbytnou a výhodnou. SNK Evropských demokratů jsou rozhodnuti přispět ke změně imigrační politiky, legálně přivést do země takové imigranty, kteří budou schopni asimilace, a zejména takové imigranty, kteří přicházejí z podobného kulturně sociálního prostředí. Nezbytnou podmínkou jejich trvalého pobytu v ČR je znalost jazyka a přijetí našeho sociálně-kulturního chování co nejhlubší asimilace. Imigrace z jiných oblastí světa znamená obohacení multikulturního prostředí a je také přínosem pro naši zemi v případě, že příchozí budou připraveni respektovat dosažený stupeň sociálně-kulturního vývoje ČR.

Reforma sociálních dávek

Motivující sociální systém

SNK Evropských demokratů podporují takový sociální systém, který poskytuje výhody základní záchranné sociální sítě, avšak zároveň motivuje k práci a nikoli k závislosti na systému sociálních dávek. Z důvodů stárnutí populace je součástí sociálního systému navrhovaného SNK Evropskými demokraty podpora rodin s dětmi. Tato podpora roste s počtem dětí, od čtyř pak zůstává fixní. Sociální systém nesmí být zneužíván, ale také musí být jednoduše dosažitelný potřebným.

Oproti současnému nepřehlednému systému zahrnuje náš koncept méně kategorií sociálních dávek a je postaven na celkové výši příjmů rodiny či jednotlivce a aktivní motivaci ke změně postavení. Získání dávek bude podmíněno opakovanou žádostí a prokazováním příjmu a majetkových poměrů.

Finanční prostředky na sociální služby navrhujeme poskytnout přímo uživatelům, a nikoliv poskytovatelům sociálních služeb. Poskytovatelé (příspěvkové organizace krajů a obcí, neziskové organizace – občanská sdružení, humanitární a církevní organizace apod.) by měly mít při naplnění národních standardů kvality služeb rovný přístup k finančním prostředkům prostřednictvím uživatelů jejich služeb.

Podpora v nezaměstnanosti – práce se musí vyplatit

Cílem reformy je nastavit takový vztah mezi výší a podmínkami vyplácení podpory v nezaměstnanosti, aby nebylo pro občany výhodnější dlouhodobě pobírat podporu nežli pracovat. Vytvoříme systém dávek, které budou poskytovány na základě splnění předem stanovených předpokladů – aktivní hledání nového zaměstnání, výkon veřejných prací pro obec, účast v rekvalifikačních kurzech, přechodné přijetí méně kvalifikované práce či ochota dojíždět a stěhovat se za prací. Podpora v nezaměstnanosti bude vyplácena v částečné výši také po přechodnou dobu (až do 6 měsíců) i po přijetí práce za nižší mzdu, než je průměr v kraji. Při neplnění stanovených podmínek nebude podpora po 12 měsících vyplácena, bude vypočtena sociální dávka pouze ve výši absolutního životního minima.

Rodičovský příspěvek

V otázce rodičovského příspěvku (viz podprogram Rodinná politika) navrhujeme kalkulaci dávky podle výše příjmů poplatníka či rodiny. Pokud rodina doloží nižší příjmy, než je stanovené minimum na člena domácnosti (rodiče a dítě) pro daný rok, bude rozdíl vyrovnán až do této výše (rodičovský příspěvek pro jednoho rodiče na mateřské tak může činit např. až 8 000 + 4 000 na jedno dítě a měsíc). Maximální lhůta výplaty činí 3 roky po porodu.

Dávka na bydlení

SNK Evropští demokraté navrhnou vyplácet po určitou dobu (např. až 36 měsíců) sociální dávku na bydlení do úrovně minimálního příjmu na osobu či rodinu zohledňující zvýšené náklady na bydlení. Tato vyrovnávací dávka se postupně snižuje, do 18 měsíců pak lze ve spolupráci s obcí zajistit nájem v odpovídajícím sociálním bytě. U seniorů nad 75 let a u osob se zdravotním postižením se částka nesnižuje po dobu 18 až 36 měsíců. Obce mohou nad rámec zákona přispívat na bydlení občanů nebo stanovit sociální nájemné. Na úrovni obcí a krajů je třeba maximálně využít obecních bytových fondů pro podporu sociálního bydlení. Tam, kde došlo ke zbrklému výprodeji obecního bytového fondu, je třeba jít cestou výstavby nových sociálních bytů s podporou ze státních, regionálních a evropských zdrojů.

3.3. Konsolidace veřejných rozpočtů

Reforma veřejných financí je pro prosperitu naší země nezbytná. K zásadním úkolům patří zejména zvýšení efektivity při vydávání veřejných prostředků a zároveň snížení deficitů a celkového dluhu veřejných financí. Konsolidace veřejných rozpočtů – především státního rozpočtu – je důležitější než populistické dostihy ve snižování daně z příjmu. Chceme zjednodušit daňový systém při respektování struktury obvyklé ve vyspělých zemích. Naším dlouhodobým cílem je snížení výdajů na správu daní a míry přerozdělování na centrální úrovni na 33% (v současnosti více než 36%).

Nejefektivnější cestou ozdravení veřejných rozpočtů je omezení rozbujele korupce, jejíž výše zhruba odpovídá ročním deficitům státního rozpočtu. Přednostním zájmem politiky SNK

Evropských demokratů je omezení spotřeby veřejného sektoru při zachování jeho základních a nezbytných funkcí. Výdaje státního, krajských a obecních rozpočtů snížíme mimo jiné tím, že omezíme rozsah nadbytečných výkonů zajišťovaných státem či příslušnými správními celky. Hodláme zavést jednotný a jednoduchý systém pravidel pro sestavování a monitorování veškerých veřejných rozpočtů v základní struktuře:

- státní rozpočet
- regionální rozpočty
- místní rozpočty
- fondové rozpočty

Státní rozpočet

Zaměříme se především na přebujelé výdaje, které nepovažujeme za dostatečně transparentní a kontrolovatelné. Musí se snížit náklady na provoz státní správy – dle našeho názoru zde je možné dosáhnout až třicetiprocentní úspory. Tohoto cíle můžeme dosáhnout zjednodušením vnitřních procesů státní správy, pravidelnými procesními a personálními audity, odbouráním duplicitních činností, přenosem co největšího množství agendy na společné evropské instituce a širším využitím automatizace a informačních technologií. Zcela nezbytné je zavedení nástrojů pro kontrolu finančních prostředků i svěřeného majetku. Je nutné zefektivnit dotační a investiční vztahy k málo produktivní státní sféře. Současně hodláme pokračovat v privatizaci a prodeji nepotřebného státního majetku. Státní rozpočet musí být sestavován tak, aby bylo dlouhodobě dosahováno vyrovnaných rozpočtů s maximálně tříprocentním schodkem veřejných financí. Požadujeme rovněž pružnější pohyb uvnitř jednotlivých kapitol státního rozpočtu a možnost víceletého čerpání investičních prostředků. Přitom však omezíme netransparentní kapitolu pokladní správy, která je často nástrojem nekontrolovaného rozdělování rozpočtových prostředků.

Regionální a místní rozpočty

Lokální rozpočty jsou při dnešním způsobu přerozdělování nečitelné a nespravedlivě sestavované. Jejich základním příjmem musí být jasně stanovený podíl na výběru daní z příjmu fyzických a právnických osob v daném regionu – ponechaný k posílení motivace samospráv – a dále jasně stanovený podíl na výběru nepřímých daní. Dosáhneme oproštění od falešné solidarity, zastavíme neefektivní přerozdělovací procesy, zaměříme se na multiplikační efekt reinvestic, na myšlenku „přetékání bohatství“ z regionu do regionu samovolně a nikoli direktivně. Regionální rozpočty coby motor ekonomického života země musí být sestavovány na základě jasných pravidel. Podíl místně určených daní (z nemovitostí, fyzických osob dle bydliště, místních poplatků) by měl činit alespoň 50% příjmu obce. Daň z nemovitostí považujeme za přirozený zdroj pro financování infrastruktury, bezpečnosti a dalších komunálních služeb zvyšujících hodnotu rezidenčních a komerčních nemovitostí a komfort jejich obyvatel. Souhlasíme proto s jistým zvýšením daně z nemovitostí kompenzované snížením daně z příjmu.

Rozpočty fondů

Představují v současnosti nejméně čitelnou část veřejných rozpočtů. SNK Evropští demokraté chtějí konsolidovat tyto rozpočty (zprůhlednění Státního fondu rozvoje bydlení, Státního fondu životního prostředí, Státního fondu dopravní infrastruktury a oddělení důchodového, sociálního a zdravotního systému od státního rozpočtu) a posléze zavést povinnost vyrovnaného rozpočtu. Odstraní se tak zdvojení a bude zřejmé, jaké výdaje je možné při stanovených příjmech rozpočtů uskutečnit. Průběžný důchodový systém (1. pilíř) by měl být oddělen do samostatného rozpočtového fondu, kde mohou být transparentně kryty deficity z přebytků systému kumulovaných v předchozích letech. V případě nedostatků prostředků na tomto důchodovém fondu přitom musí být přijato jednoznačné dotační rozpočtové opatření, nebo změněny parametry průběžného systému.

Daňová reforma – stabilita systému bez revolučních změn

Cílem SNK Evropských demokratů je zprůhlednit a zjednodušit daňový systém, a to při snížení složené daňové kvóty cílově na úroveň jedné třetiny hrubého domácího produktu. Systém přerozdělování je v současnosti neefektivní a drahý. Pro zvýšení rychlosti hospodářského růstu a přitažlivosti českého hospodářství je nutné omezit přerozdělování na úroveň srovnatelnou se zeměmi zajímavými pro investory.

Hlavní zdroje daňových příjmů soustavy veřejných rozpočtů budou: daň z příjmu fyzických osob (pro zaměstnance i pro samostatně výdělečně činné osoby), daň z příjmu právnických osob, daň z přidané hodnoty, spotřební daň a daň z nemovitostí. Přesun z daní přímých na nepřímé byl již v ČR realizován a není nutné ho prohlubovat za každou cenu. Nesouhlasíme s vysokým zdaněním základních životních potřeb vedoucím k tlaku na vyšší sociální výdaje a další přerozdělování. V případě nutnosti neodmítáme přiměřené progresivní zdanění odpovídající standardní daňové struktuře vyspělých zemí. Daň z nemovitostí se může stát významným zdrojem financování místních rozpočtů.

Ke zprůhlednění daňového systému musí přispět i jeho čitelnost pro poplatníka. Veškeré placené zálohy na daň a odvody na sociální a zdravotní pojištění budou zahrnuty do hrubého příjmu občana tak, aby věděl, kolik ze své mzdy či výdělku odevzdává. Daň z příjmu fyzických osob však bude vypočtena ze základu po odečtení odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Navrhujeme vznik jednotného zúčtovacího centra – zaměstnavatelé i OSVČ by odesílali všechny tři složky (daň z příjmu a oba odvody) na jeden účet, kde by docházelo k jejich rozdělení. Fyzickým i právnickým osobám chceme dát možnost uplatnit daňové asignace ve výši 1-3% z daňového základu (přímo směřovaná daň) ve prospěch registrovaných veřejně prospěšných subjektů definovaných zákonem.

Daň z příjmu fyzických osob (DPFO)

Zjednodušení daně z příjmu fyzických osob, a to jak zaměstnanců, tak samostatně výdělečně činných osob, vidíme ve zjednodušení výpočtu daňového základu. Spočívá v nastavení jednoduchého systému evidence a v přiznání veškerých příjmů plynoucích dané osobě. Po přechodnou dobu stabilizace veřejných rozpočtů navrhujeme snížení sazby a redukováný počet pásem. Mírnou progresi daňových sazeb považujeme za vyjádření vertikální spravedlnosti a solidarity daňového systému, která je běžná ve všech vyspělých zemích.

V oblasti zdanění osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) je třeba respektovat princip horizontální daňové spravedlnosti, tedy srovnatelného zdanění srovnatelných ekonomických činností. Zreálnění paušálních odpisů a pravidel pro stanovení sociálních odvodů OSVČ tak může vytvořit prostor pro snížení daní a sociálních odvodů z příjmů ze závislé činnosti.

Navrhujeme zrušit veškeré další odpočty s problematickým efektem na prosperitu a účel jejich vzniku. Odpočty na úroky z úvěrů stavebního spoření a hypoték mohou přitom být uplatňovány pouze do výše odpovídající pořízení přiměřeného bydlení.

Daň z příjmu právnických osob (DPPO)

SNK Evropských demokratů navrhuje okamžité snížení daně z příjmu právnických osob na maximálně 15% z příjmů do 10 milionů Kč. Cílem tohoto snížení je zejména podpora rozvoje malých a středních podniků. Na druhou stranu v případě velkých nadnárodních korporací, odvádějící významnou část zisků generovaných v ČR do zahraničí, vnímáme potřebu koordinace daní na úrovni Evropské unie, a proto podporujeme výši daní na úrovni odpovídající EU. Jako neméně důležité však vidíme zjednodušení a zprůhlednění výkaznictví a evidence, stejně jako v provázání daňové a účetní legislativy.

Daň z přidané hodnoty (DPH)

Daň z přidané hodnoty představuje v současnosti nejdůležitější zdroj příjmů státního rozpočtu. Přes existující mírné riziko zneužití systému dvou sazeb navrhujeme zachovat sníženou sazbu DPH u přesně specifikovaných druhů služeb a zboží (základní existenční potřeby, základní potraviny, kultura, knihy, základní služby pro fungování rodin a bydlení, zdravotní potřeby a potřeby pro děti, nájmy, energie), přičemž drtivá většina zboží a služeb bude spadat do hlavní, maximálně 20 procentní sazby DPH. Pro základní potřeby navrhujeme sazbu nepřevyšující 10 procent. Sníženou sazbu DPH považujeme za nejen vyjádření elementární solidarity daňového systému ale i za nástroj pro snížení daňového přerozdělení formou výplaty sociálních dávek (odvozovaných od životního minima).

3.4. Důchodová reforma

SNK Evropští demokraté navrhují reformovat penzijní systém zavedením třípilířového systému založeného na spojení mezigenerační solidarity a spravedlivé dělby dle vložených prostředků. Hlavními stavebními kameny systému jsou adresnost, spravedlnost a partnerství soukromého a veřejného kapitálu. Důchody jsou v tomto modelu financovány jak prostřednictvím výchovy dětí v budoucnu zajišťujících příjmy průběžného systému, tak vytvořením dostatečných úspor během produktivního života. Tři pilíře penzijní reformy navrhujeme následovně:

1. pilíř – dlouhodobě udržitelný průběžný systém mezigenerační solidarity (pokračování současného systému v modifikované podobě)
2. pilíř – povinný kapitálový penzijní systém – osobní účet (zaveden jako dobrovolný kapitálový pilíř, v současnosti opět rušen)
3. pilíř – dobrovolný doplňkový kapitálový penzijní systém (dnes funguje, ale ne příliš efektivně) a zaměstnanecké fondy

SNK Evropští demokraté navrhují tento, z hlediska populačního vývoje, udržitelný systém a důrazně nesouhlasí s návrhy směřující k oslabení základního průběžného pilíře, aniž by koncepčním způsobem byly zajištěny zdroje pro financování důchodů středních a nižších příjmových skupin. Příkladem takového nevhodného opatření je bez širokého politického konsensu vládou prosazená a nedávno zrušená „opt-out“ reforma.

Zároveň jsme si vědomi toho, že náš důchodový systém nelze oddělit od společného trhu práce v rámci EU. Rozdílné a nekompatibilní důchodové systémy v jednotlivých zemích omezují mobilitu v rámci EU. Propojení důchodových systémů taktéž může přispět k větší diverzifikaci a stabilitě důchodových fondů. SNK Evropští demokraté budou proto iniciovat a podporovat koordinaci a konsolidaci důchodových systémů v rámci EU.

Celkové maximální zatížení pro plně spořicího a děti nevychováajícího občana bude, v našem modelovém systému, činit 24 procent, naopak při třech a více dětech a bez invalidního pojištění bude úhrada činit pouze 15 procent s horním stropem pětinasobku minimálního příjmu.

První pilíř – průběžný systém

Základní odvod do systému pro ty občany, kteří budou přispívat do dvou povinných pilířů, navrhujeme na úrovni 24 procent, přičemž polovina z tohoto odvodu je směřována do prvního průběžného pilíře, druhá polovina do povinného kapitálového pilíře. Do průběžného pilíře tak bude občan odvádět ze svého příjmu 12 procent. (Veškeré odvody jsou vyčísleny z hrubé mzdy zaměstnance – zaměstnavatelé neodvádějí žádné odvody nad rámec hrubé mzdy zaměstnance, který tak zná všechny odvody a daně).

Druhý pilíř – povinný osobní účet

Odvod do povinného kapitálového pilíře bude snižován v závislosti na počtu vychovávaných dětí, do maximálního počtu tří. Výchovu dítěte – tedy občana financujícího důchodový systém

v budoucnu – považujeme za investici rovnou investici peněžní. Proto budou přispívat maximální mírou 12 procent svého příjmu občané nevychováající žádné dítě, občané s jedním dítětem pak 9 procenty, se dvěma dětmi 6 procenty a se třemi a více dětmi 3 procenty. Rozdíl v celkových odvodech do penzijního systému mezi bezdětným pojištěncem a pojištěncem se třemi dětmi tak bude činit 9 procent (24 procent oproti 15 procentům). Minimální důchod by měl cílově představovat až polovinu průměru ze mzdy dosahované individuálním pojištěncem v průběhu jeho aktivního přispívání do systému a z průměrné mzdy dosahované v ekonomice.

Aby bylo dosaženo spravedlivé dělby naspořených prostředků, považujeme povinný kapitálový pilíř za komerční formu spoření. Správa fondů bude podléhat důslednému státnímu dohledu, nebude však státem přímo řízena. Bude přitom vytvořen garanční fond a výše správcovských poplatků bude přísně regulována. Občan si bude moci zvolit, kam chce směřovat svůj povinný vklad. Navrhuje se stanovit horní limit pro výpočet odvodu na pětinasobek minimálního příjmu.

Třetí pilíř - individuální penzijní pojištění a zaměstnanecké fondy

Třetí pilíř představuje již dnes známý princip individuálního penzijního připojištění, které se řídí standardními pravidly kolektivního investování. Navrhujeme výrazně zvýšit limit pro odpočet příspěvků do fondů pro účel výpočtu daně z příjmu a sjednotit tento limit s odpočty příspěvků životního pojištění. Pozdější výplata důchodů nad stanovený limit však může podléhat odložené dani z příjmu.

Vytvoříme legislativní podmínky umožňující vznik zaměstnaneckých penzijních fondů, které fungující běžně v zahraničí a které by bylo možné považovat za alternativní doplněk třetího dobrovolného pilíře.

3.5. Energetická politika

Oblast energetiky se stává klíčovou pro prosperitu a bezpečnost nejen ČR, ale všech zemí Evropské unie. Podle odhadů bude v roce 2030 EU závislá ze 70 % na dovozu veškeré energie ze zahraničí. Nevyzpytatelné ceny energetických surovin jsou významným ekonomickým rizikem. Budeme se proto zasazovat za společnou a důsledně uplatňovanou energetickou politiku Evropské unie. Stanovení podmínek pro využívání energetických zdrojů i volby mezi různými energetickými zdroji chceme i nadále zachovat v pravomoci členských států. SNK Evropští demokraté podporují investice do alternativních zdrojů energie a politiku zvyšování energetické účinnosti, tj. šetrného zacházení s energetickými zdroji a racionální snižování energetické spotřeby při využití moderních technologií. Důraz klademe na výzkum nových technologií, ochranu životního prostředí, obnovitelné energie, čisté uhelné technologie a odpovědné zacházení s jaderným odpadem.